

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVIN

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi

oglašiti do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Blažene vüzemske svetke žele vsem starim i novim naročnikom

VREDNIŠTVO i UPRAVA NOVIN.

VSTANITE!

Na Vüzem je Gospod Jezuš z svoje moči stano na novo življenje. Mi samo ž njegove lejko stanemo. Vstano je, da i mi stanemo, On je, kak sv. Duh pravi po sv. Pavli apoštoli „prvorojeni med mrtvimi“. On je prvi, ki se narodo po smrti na novo, na večno življenje. Nišče drugi, On je prvi. I po nikom drugom ne moči stanoti, kak samo po Njem. Boža reč pravi: „V drugom ne nam je dano zveličanje, samo po Njem“. Pred svojim vstane-njom na večno življenje je pa stano na pokorno življenje. „Vtani, ki spiš i presveti te Kristuš“, nam zakriči Duh Jezušov. Tisti Duh, ki ga je pelao v pústinu na post, na skušavanje, ki ga je okrepo za zmago, ki ga včino nepremagljivoga v britkom trpljenji i groznoj smrti za naše zveličanje.

Vstani na življenje pokore, samozapovedi, na novo življenje v duši, te pride tudi novo življenje vu vrednosti, vu sveckom. Poslušaj!

Pri sv. Amози proroki meče Bog v oči nezahvalnoj duši njene grehe i njej naznanja za grehe kaštigo: „Le hodite v Betel i grešite; v Galgalo pa povekšavajte hűdobijo . . . Zato sem tudi jaz dao vašim zobem skomino po vseh vaših mestaj i pomenkanje krűha po vseh vaših krajaj; pa li ne ste se povrnoli k meni, pravi Gospod. Jaz sem vam tudi dež pridržao, gda je bilo še tri mesece do žetve; i na edno mesto sam dao dežiti, na drugo mesto pa ne sam dao dežiti; en deo je bio z dežom namočen, deo pa, na šteroga nesam dao dežiti, se je posűšo. I prišla so dvoja, troja mesta v edno mesto, da bi vodo pila, pa ne so se napila; pa li ne ste se povrnoli k meni, pravi Gospod. Vdaro sem vas s smodečim vetrom i z erjov, vnogo vaših sadovnjakov i goric; vaše olivke i fige je gosanca pojela; pa li ne ste se povrnoli k meni, pravi Gospod. Poslao sam vam smrt po poti egiptovskoj, usmrto sam z mečom vaše mladence, dao odpelati vaše konje i dao gnűlobo vohati vašim nosnicam v vaših šatoraj; pa li ne ste se povrnoli k meni, pravi Gospod. Prevrgo sam vas, kak sam prevrgo Sodomo i Gomoro i bili ste tak kak glavnja, potegnjena z ognja; pa li ne ste se povrnoli k meni, pravi Gospod“. (Amoz. IV. 4, 6—11.)

I za vrastvo proti vsem tem nevolam je določo samo edno: „Iščite me i te živeli! Iščite Gospoda i živite!“ (Amoz. V. 4, 6). Če si zmislimo nazaj na bojna leta i na vse tisto, ka se je po njih godilo z nami, ne najdemo li do pičice spunjene gorio-pisane kaštige nad nami? Svet je obrno hrbet Bogi, zato ga te kaštiga. I da se nešče povrnoli, zato do pa nevole naprej trpele, dokeč ne spunimo njegove reči: „Iščite me!“ Iščemo ga pa samo te lejko, če prle stanemo. Ki ne stane, ječi pod jarmom i bičom, zorati pa ne more nikaj. Ki pa stane, sladko breme nosi i lejki jarem vleče, kak je Kristuš pravo. Stanimo na življenje pokore. To nam prinese vstaneje na večno življenje. Tak nas je včio Kristuš i tak je tudi z djanjom pokazao. K odičenomi grobi pridemo samo skoz Kalvarije, gde se je ljudstvo v prsi bilo za včinjene grehe.

Duhovnikom je zdaj višesnja cerkvena oblast prepovedala, ka bi za poslanice goristopili i od kraja do kraja šli pa agitirali za ednoga ali drugoga kandidata. Zakaj? Za drugo so posvečeni. Ne so potrebni, kak negda, v parlamenti, gdanjim je cer-

MAMIKI.

*Mamika je tužna bila,
gda sprevajala je Sina
v grob z pečine. Sunce njeno
v Petek ob treh otemnelo:
Bog je mrtev.*

*Gore neso tak visoke,
vode neso tak globoke,
kak je njena žalost bila,
gda je gledala vu Sina
kak spi v grobi.*

* * *

*Tretji den popolnoči
Jezuš v grobi se zbűdi . . .
Kam zdaj? Kje posvet gori
duge, duge, tri noči . . .
Pozdravi svo Mamiko,
presrčeno i blaženo.*

*K njej pripela dűše mile,
ki jih rešo z globočine . . .
Ž njimi spevle allelujo
ka je smrt i pekeo bujo . . .*

*Alleluja! Alleluja!
Alleluja! Alleluja!*

*Mati ž njimi sladko spevle,
ka je živo njeno Dete . . .
„Alleluja! Alleluja!
Alleluja! Alleluja!
Moj Jezuš pa živé,
več nikdar ne vmerjé,
Oj kakše, kakše,
oj kakše, kakše
veseljé!“*

*Gda sodnji den vstaneje bo,
odprlo bo se nam nebo . . .
Ki ljubili smo Mamiko,
mo spevali to pesmico:
„Zdaj žalost vsa miné,
še sama smrt vmerjé . . .
se začne za mené,
Mamika, veseljé,
ki nikdar, nikdar,
ki nikdar, nikdar,
ne miné“.*

Srčen.

Misli pred eucharističnim kongresom. Sv. Oltarsko Sveštvo i svetništvo.

Jezuš se je od namena svojega prihoda na zemlo, od svojega dela i trpljenja etak povedao: „Prišeo sam, da bi meli življenje i da bi je meli v obilnosti“. Punost notrašnjega nadnaravnoga življenja nam je zato določo, da bi tak postanoli sveti. — Kaj drugo je svetost, kak punost nadnaravnoga življenja? — Tisti je sveti, šteri ma vse kreposti v odličnoj, junaškoj meri. So pa jakosti tak vezane med sebov, da če ma što edno od njih v posebv višikoj meri, ma nűjno tudi vse druge.

Da bi teda bili mi sveti — to je zadnja namera Jezušovoga dela i trűda. Za naše svetništvo je delao v svojem zemelskom življenji; za naše svetništvo dela i moli tudi v svojem eucharističnom življenji.

„Što je moje telo, ma večno življenje. Što je moje telo, ostane v meni i jaz v njem. Ki jej te krűh, bo živo na veke“. Tak je potrdio.

Zato je nej čűda, da so svetniki tak žejali po sv. Oltarskom Svestvi i da so tudi druge tak lűbeče vodili k njemu. Svetnikom i tistim, šterim so bili za vodnike, je bio Jezuš vinska rozga; ostali so v njem kak mladike i rodili obilno sadű, sad za nebesa, pa tudi za tostransko srečo lűstva.

Sv. Oltarsko Svestvo je davalo „življenje v obilnosti“.

Zadnjega maja leta 1925. je zdajšnji papa Pij XI. proglaso za svetnika Vianej Janoša, plebanoša v južno-francuskoj vesi Ars. Nepopisno je bilo to slavje v Rimi, središči katoličanstva. Papa ga je tudi proglaso za vzornika i zavetnika vsem dušnim pastirom, vsem vidnim namestnikom Jezűša, dobrog Pastira.

Na sv. Janoši Vianeji i na njegovom apoštolskom delűvanji se kak beli den vidi, ka je sv. Oltarsko Svestvo za svetnika: iz Njega je sv. Vianej zajimao svetlost i moč sebi i je posredűvao tudi drugim. Po vsjoj pravici je mogeo izgovarjati reči eucharističnoga psalma, ki mešnika pripravla za sveto daritev.

„Celo vrabček si najde stan i grlica gnezdo. Pri tvojih oltaraj, Gospod nebeskih trum, moj krao i moj Bog — blaženi, šteri prebivlejo v tvojoj hiži“.

Sv. Janoš Vianej je spreobrnio i posveto svojo malo arsko faro. Spreobračao i posvečűvao je pa tudi stojezere vnožine vsej stanov i narodnosti, šteri so pri njem iskali tanače

i navodila. Tak je bio siromaški, da je meo samo edno reverendo, že vso zakrpano i do skrajnosti siromaško hižno opremo, za dobre namene pa je nabralo i dao velikanske vsote. Hrano se je s samimi, večkrat plesnivimi krumplici, več dni je niti nikaj ne zavžio; bič i druga pokorila so nad njegovim telom trdo opravljala svoje delo. Več kak tridesetletja je v ostrom mrazi i soparnoj vročini po 12 vűr dnevno presedo sklűčeni v tesnoj spovednici i delio odvėzo, dűšni mir i tolažbo. Borio se je proti človečoj pokvarjenosti i vrajžim vplivom. Eucharistični Jezuš, v koga navzočnosti je vršo svoje žmetno nalogo, ga je krepo i vodo, po njem pa njegove obiskovalce i spovedavance.

Doraščao je sv. Janoš Vianej v dobi francuske revolucije, štera je morila dűhovnike, zapirala cerkve i skrunila oltare i tabernakle. V oddaljene kraje je hodo k sv. meši, ki se je v noči na skrivoma slűžila po škegnjaj i šumaj v neprestanoj nevarnosti za mešnika i navzoče vernike. Svoje prvo sv. prečiščavanje je prejeo v samotnoj hiži, i da bi se do okolice ne vidla svetlost sveč, so pred okna odpelali velki voz sena. V mladosti je tak Vianej po žrtvaj i nevarnoščaj spoznavao, ka je eucharistična daritev, sv. meša i eucharistično goščenje ali sv. obhajilo. Pazljivo i pobožno je sledio svetim obredom, štere njemi je doma razlagala mati.

Gda je Napoleon skleno s Cerkevov konkordat i s tem priznao njeno nezmagljivost i dűhovno moč, so po Franciji iskali mladence, štere bi odgojili za dűhovnike. Med temi je bio tudi Vianej Janoš. Meo je že 19 let, izobrazbe pa je ne meo skoro nikše, spomin njemi je že pešao, skoro nepremaglive zavore so se njemi stavile i zavolo slabih uspehov je bio odpűšćeni iz semenišća. Vianej pa je nej zdvojo, pred tabernaklom je vda-blao pogum i uspehe. Ves srečen je pozdravo novomešni den, gda je prvokrat vzeo v roke eucharističnoga Gospoda i Prijatela. V zasebnom življenji je bio neokreten i plašlivi, pred oltarom pa ga je pobožnost zdigavala v nadzemsko veličino. Njegove meše so očividno kazale Jezűšov navzočnost. Od meše je noso notrašnje razsvetljenje v svoje dnevne dűšnopastirske posle.

Od vsej pobožnosti je sv. Janoš Vianej najbolje priporočao sv. mešo; navajao je tudi k eucharističnim blagoslovom. Od dobro opravljenih svestev sv. pokore i obhajila je čakao največ napredka v dűhovnom življenji. Sam je sveto z zgledom, kak naj se moli pred tabernaklom. Že ob štrtoj vűri je z malov lampicov šo vsakšej zajtro prek cintora v cerkev i večkrat je komaj večer šo iz nje. Oči je s pošűvanjom i lűbeče upirao v tabernakel i Jezűsi s sklenjenimi rokami ponavlaov v vroćih vzdihlajaj svojo lűbezen. Včas i njemi je na vűstaj zaigrao takši blaženi nasmeh, da bi se vidilo, kak gleda Gospoda.

Za nikšo ceno Vianej svojih farnikov ne pűsto brezi sv. meše. Za mešo je moglo biti vse najlepše i najdragocenejše. „Stopila sam v kot, odket sam mogla dobro na njega paziti. V njegovom obrazi sam vidla nekaj nebeskoga: vidila sam, kak je skoro vso mešo točo skuzé. I to se je dogajalo vsakokrat, gda sam prišla v Ars“, piše tedašnja romarica. Nekši prostozidar se je spreobrnio k veri, kda je sv. Vianeja vido pri oltari. Svetnik je večkrat nameravao zapűstiti faro, da bi meo več časa za eucharistično molitev — premišľavanje. Pred vsakšov predgov je pred oltarom Jezűša proso za primerne misli i reči. Svoje prle zapűšćene i posvetne farnike je s svojim vzgledom i vabilom pomali tak vužgao na lűbezen do Olt. Svestva, da je skoro vsigdar što kle-

TSJ.

čao v cerkvi. Velki četrtek, spomin na postavitev presv. Oltarskoga Svestva, njemu je bio posebno veliki svetek; cerkev je morala biti vsa v cvetju i zelenji. Vso noč od četrta na velki petek je v cerkvi preklečao i niti za hip ne sedo. Celi sijaj je dao tudi cerkvi na Telovo. Vsi gđdar je sam neso monštranco, toga opravila je nej prepusto drugomi. Pred svetkom je po vesi proso, da je vsa pot procesije bila v cvetju i zastavaj. Nišče je ne smeo samo gledati, vsi so morali v procesijo, tudi sledkar, gda je bilo v Arsi na jezere romarov. Na starost je bio ves sključeni i izžrpani — na svetek sv. Rešnjega Tela, na Telovo je pa mladeniško oživo; to je bio zaistino njegov svetek.

Gda je sv. Janoš Vianej vsaki predpoldne romarom razlagao kršćanski navuk, je najraj gučao od presv. Oltarskoga Svestva. Zadnja leta je meo glas že jako slab; samo zdihaji lübezni i skuze so poslušalcom dopovedavale, da jih zove k eucharističnomi Jezuši. Gda se je zadnjikrat s težavov privlekeo na predganco, so ga že nej več razmili; znali pa so, da guči od svojega najlühšega predmeta. Obračao se je proti tabernakli i upirao v njega svoje skuze oči. Tistikrat je dospevao svoj labudski, zadnji sprev. Oltarskomi Svestvi, od šteroga je za sebe i za druge prejeo telko svetlosti, moči i tolažbe, duhovnoga napredka i svetosti.

Bio je eden od nešteti, šteri so po Oltarskom Svestvi postali svetniki.

Dr. Fr. Jaklič.

NEDELA.

Vüzemska nedela.

To je den, ki ga je včino Gospod. Radijmo se i veselimo se ga! Aleluja.

Molimo. O Bog, ki si denešnji den po svojem jednorojenom Sini premagao smrt i nam odkleno vrata večnoga življenja: naše sklepe, ki jih s svojov milostjov navdihavješ, s svojov pomočjov tudi sprevajaj. Po istom Gospodi našem . . .

O. Amen.

Evang. sv. Marka vu XVI. tálí.

Vu onom vremeni: Maria Magdalena i Maria Jakobova i Salome, kúpíle so začímbo, da bi pridóče namazale Jezuša. I krotó rano prvi den sobote pridó k grobi, gda bi že zišlo sunce. I zgovarjale so si med seboj: što nam odvála kamen od dvér groba? I nazáj glédajoče vidile so odválni kamen: ar je bio jako veliki. I notri idóče vu grob, vidile so mladenca sedečega z desne strani, oblečenoga vu belom gvanti i strašile so se. Šteri njim veli: ne bojte se: Jezuša iščete Nazarenskoga, raspétoga: gori je stano, ne je eti: ovo je mesto, gde so položili njega. Nego idte, povejte vučnikom njegovim i Petri; ka pred vami ide v Galileo: tam te ga vidili, liki vam je povedao.

Berllo iz pisma svetoga apoštola Pavla Korićanom (1. Kor. 5, 7—8) Bratje! Postrügaite stari kvas, da bode novo testo, ar ste presni; zakaj tudi naš vüzemski agnjec, Kristuš, je bio darüvani. Zato obhajajmo svetek ne s starim kvasom, tudi ne s kvasom hüdobije i malopridnosti, nego s presniki čistosti i istine.

Vsa narava se je prebüdila. Oblekla si je zeleni sveži plašč: drevje je ozelenelo, travniki so poživljeni, rožice so si oblekle pisano pomladansko obleko. K toj lepoti se šče pridružijo ptičice pevke i s svojim milim popevanjom naznanjajo veselo sprotolešnje allelujo. Toplo sunce je spremenilo lice zemle.

Tudi naše düše so se prebüdile k novomi življenji. Denešnja nedelo je den največšega veselja. Kristuš je stano od mrtvih. Tak kak svetlo sunce je posijao v kmično noč velkoga petka. Premagao je hüdobne peklenške sile, s šterimi se je borio v štiri-desetdnevnom posti. Mreti je toti morao. Strašne smrti. I nam bi skoro vüpanje prejšlo. Vse je zgübleno. Tem bole pa se zradüjemo vüzemskoga jütra: Gospod je smrt premagao i znova od mrtvih stano.

Stanoli smo tudi mi. Delali smo pokoro za svoje grehe. Štirideset dni smo bili zatopleni v premišlavanju

Novi ban nas obiskao.

Preminoči tjeđen je našo Krajino dosegnola velka čast. Obiskao nas je najvišji zastopnik kr. vlade v dravskoj banovini novi ban **dr. Dinko Puc**. Ščista na tihom je prišeo med nas najsevernejše meje naše države i denok njemu je lüstvo pokazalo, kak visiko zna spoštüvati takši veliki obisk. Gdekoli se je stavo njegov auto, vsešiom njemu je lüstvo napravilo tihi ali prisrčen sprejem. G. ban je prišeo najprle v Soboto, ki je bila vsa v državnih zastavaj. Na kolodvri ga je počakala velka vnožina lüdi z muzikov. V imeni občine Sobota je g. bana pozdravo bivši narodni poslanec g. Benko i zagotavljao velko vernost našega lüstva državi i kraljevskomi domi. G. ban je v svojem odgovori povdaro, da s posebnov lübvajov prihaja v to pokrajino, ki je bila duga stoletja pod tühinskim jarmom i je denok očuvala svoj materinski jezik.

Nato je bila v občinskomi domi slavnostna seja občinskoga odbora v počastitev g. bana. Tü se je g. ban zahvalo za prisrčen sprejem i je nakratko razložo notrašnji i zvünejši politični položaj. Posebno je opomínao na agitacijo agitatorov, plaćanih iz inozemstva, da bi lüdi zapelali na kriva pota. Ka smo si pridobili z velikimi trüdi, svoj dom, ki smo si ga zozidali, moramo braniti s skupnimi moćmi proti vsem neprijatelom. Vsi se moramo trüdit, da nam posijne lepša bodoćnost.

Po sei je g. ban sprejemao na sreskom načelstvi župane i zastopnike raznih družtev. Popoldnevi pa je g. ban z automobilom obiskao neštterne obmejne občine, kakti Rogaševce, Trtkovo, Petrovce i Šalovce. Večer je pa prišeo znova nazaj v Soboto.

Drügi den v četrtek je g. ban

prebridkoga trpljenja Jezušovoga. Spoznali smo svojo hüdobijo, svoje grehe, s šterimi smo povzročili to trpljenje. Ali grehe smo objokali. Opravili smo dobro vüzemsko spoved. Postrügalí smo stari kvas. Naše grešne navade, grešne strasti, štere so naše telo telkokrat genole v greh — smo zažgali i zdaj smo očišćeni, ščista prerojeni, ščista inačiši. Z Gospodom smo stanoli tudi mi v novo življenje. I v tom novom življenji ščemo odzdaj naprej živeti. To naj bo semen, iz šteroga zraste sad lepšega življenja, gda bomo tudi odićeni stanoli od mrtvih i za večnost se združili s suncom neizmerne sladkosti — z Jezušom.

Te tjeđen bom molo, trpo i delao vse: naj ljubljanski eucharistični kongres obilen sad obrodi.

Mi smo na pravoj poti!

V Slovenskoj krajini malo šteri človek pozna „Koćevsko deželico“, mali otočić koćevskih Nemcov. Po nemškoj statistiki ma te jezikovni otok okroglo 12.000 prebivalcov, potomce tistih nemških družin, štere so se od 1330. leta naseljavale na kamenitom, z velikimi šumami pokritom sveti jüžno od Ljubljane, od mesta Ribnice pa dol do reke Kolpe.

Od življenja teh „Koćevarov“ (naš narod jih pozna pod imenom „kućerberje“), ne bomo gućali, povemo pa telko, ka majo naši Koćevanje lepo, poštüvanja vredno premioćnost. Njuvi očaki so bili v XIV. stoletji — kmetje. V XV. stoletji se je razvila domaća obrt. 1492. leta so dobili pravico, ka smejo tržiti s svojim domaćim blagom, z jüžnim sadom i cukerkí. Takši mali tržci so radi prišli celo leto tudi v prle vogrske kraje naše države. Proti večeri i celo noć so hodili iz krćme v krćmo, tam odavali pomaranće, cukerkí, — so tudi špilali z gosti — „na par“, ali „ne par“, püstiti so, naj gost za „seksar“ potegne tri listiće iz male vrećice „kućerberja“ i če so dale na listiće napisane številke vküper menje kak 100 — je gvino küpec. če več, pa — kućeber. V XVI., XVII. i XVIII. stoletji

obiskao lendavski srez. Med potjov se je stavo v Rakićani, gde je pogledno šče ne dozidano kmetijsko šolo. Ob drugim je stano v Bogojini, gde ga je lüstvo prav prisrčno sprijalo. Nato je pogledno novo cerkev v spremlanji g. plebanoša Hauka. Iz Bogojine je ban nadalüvao svojo pot v Lendavo. Pali v Dugoj vesi se je mogeo staviti. Stavili so ga lüdje, da bi njemu izrazili svoje pozdrave i vdanost.

Sprejem v Lendavi je bio še posebno velki i lepi. Zbrali so se zastopniki civilnih i vojaških oblasti, da pozdravijo svojega novoga bana. G. ban je nato sprejemao na sreskom načelstvi župane i zastopnike različnih organizacij. Popoldnevi ob dveh je nadalüvao svojo pot v Ljutomer.

G. ban je na predstavnike oblasti i na vse lüstvo, s šterimi je prišeo v stik, napravio najlepši vtis. Čütili smo se tak, da bi meli med sebov dobrog oćo, ki šče znati za potreboće svoje dece, da jim lejko pomaga. Naša krajina je mala pa gosto naseljena, kak nindri indri v državi. Krüha nam ne zraste zadosta na domaćoj grüdi. Moramo si iskati v drügih krajih i državaj. Zato smo prav posebno veseli, gda nas obišče najvišji predstavnik državne oblasti v našoj banovini, da na lici mesta spozna naša verna srca i naše potreboće. Vüpamo se, da je g. ban od nas odnese najlepše vtise. Da pa si je tudi k srci vzeo naše nevole i da bo skrbo za nas najsevernejše svoje lüstvo z vsem svojim oćimskim srcem i banskov oblastjov. Mi bomo pa telko ležej pokazali vsem neprijatelom naše domovine, da tudi v bodoće znamo čuvati, ka nam je poleg vere najdragše: slobodno domovino.

so meli Koćevanje dohodke od tri strani:

nesla njim je, dobro obdelana zemla, slüžili so, ar so meli lepo razvito domaću obrt, bogatili so, ar njim je prinašala küpćija lepe dobićke.

Bili so srećni, zadovolni i poprek — bogati lüdje; iz malih delavnih i sposobnih kmetov so se razvili v dobre obrtnike i tržce. Ka je zaslužio Koćevar, to je rad prinisao domo, tü z zasluženimi penezi olepšao domaćijo, vlagao je peneze v kmetijo i v domaću obrt. Vesnice Koćevarov so cilo lepe, vrejene, pravi mali varaši, — Koćevar sam je pa postano mali „varašaneć“. Rad se je vćio, postavili so si — tudi v najbolje zakonjov vesi šole. Bio je dober kristjan. Kamašteć stopiš dnes po „Koćevskoj deželici“, vidiš križe, pobožne slike, male kapelice, pobožna znamenja. V zaćetki XIX. stoletja so meli za vsako obćino šolo, za ništerno celo več i v te šole se je naselo prinašaleć nesreće, nemški vućiteo. Nemška šola i nemški vućiteo sta zastrupila — po domaće povedano — „zagiftala“ Koćevare. Stari so bili dobri kmetje, obrtniki, tržci, — mladina se je pa sprevrgla v „dobre Nemce“, šteri so ne radi vidli okoli sebe Slovence, Slovane, mladina se je sprevrgla iz dobrih i poštüvanih sosedov v — gospodare, ništerni celo v zatiralce „Krajnarov“, kak oni pravijo Slovencom. Stari Koćevari so znali jezik svoje slovenske okolice, mladina se ga je branila, misleć, ka je samo te istinsko nemška, če ne pozna nikše lübezni do — Slovanov, podložnikov nemške gospode. Vsi Koćevari so znali nemški knižni jezik, ali med seboj so gućali po svoje, po domaće. Da je te domaći jezik nemškoga izvora, to zna vsaki, što pozna premioćnost „Koćevske deželice“, ali što pozna knižno nemščino i koćevsko nemščino, on more pripoznati, ka je med dvema jezikoma takša razlika, štera napravi iz domaće govorice jezik za se, to se pravi: što gući po koćevskom, njega pravi Nemec ne zastopi.

Tisti nemški vućiteo, šteri je od 1829. leta naprej vćio — na peldo bodi djano v mojoj obćini, se je zagvišno smejao kda je poslušao kak „špajšno gućijo“ njegovi bratje . . .

Vrgeo se je na delo i na vse viže silo v glavo dećice „lepši nemški jezik“, knižno nemščino. Dosegno je svoj cio: deca je znala gospodski nemški jezik, ali doma je ostala pri svojem, gućala je po starom, špajšnom jeziku svojih oćakov. Novi rod je znao teda po dobroti matere „koćevski“, po dobroti nemške šole pa — nemški. Razlika med „špajšnim“ i lepim jezikom je rasla i ta razlika dnes po glavi bije vroćkrvne nemške preroditele . . .

Kak to? Etak:

Povedali smo že, ka je v XIX. stoletji šola iz Koćevarja napravila — nacionalista Nemca. Ar so v tistom stoletji nastanole po celoj Avstriji tovarne, nove ceste, železnice, je naš podjeten Koćevar rajši tržio z blagom iz fabrike, malo trgovino je zameno z velikov, peneze već ne vlagao v domaću zemlo, v domaću obrt. Iz zaslužka je povećšao svoj trgovski kapital i s tem vnićo doma kmeta i malo obrt. Kmet i mali obrtnik sta opo-našala te velke tržce, šteri so bogateli, vrgla sta se na trgovino, ali delala sta brez potrebne izküženosti i z izposojenimi penezi. Komaj sta zaslužila za interese i za daćo, dug je teda ostao i v prle lepo i bogato deželico se je naselilo siromaštvo. „V Ameriko!“ so pravili narodi, šteri je komaj zdihavao od dugov. I narod je bogao. Vse je bežalo v Ameriko. Ništerni so slüžili, se rešili dugov, ali življenje v Ameriki njim je vkradnolo iz srca lübezen do domaće zemle i skromnoga domaćoga življenja. Rešavala je „brate“ nemška vlada, nemška mesta, nemški bogatini, ali velki betežnik je nikak ne mogeo priti do prejšnjega zdravja i stare moći.

Svetovna kriza je beteg ešče povećšala. Pomoć v penezaj je izostala, mladina nešće domo — ar nema prevelke lübezni do nove države, v šteroj je gospodar prle zanićavani „Krajnar“, vesnice so prazne, hiže se rüšijo, na grünti vmira slaba trava, ar jo nišće ne obdelava, srećna doba koćevske deželice — je minola; za velkoga betežnika je izkopan — grob. Ostalo je samo siromaštvo, zapušćena domaćija, ostali so starci, mladoga roda je malo . . . jako malo i ostala je — od nemške šole i nemškoga vućitelstva zanemarjena „špajšna“ domaća govorica. Te greh, zanemarjanje domaće govorice, süne v grob jezikovni otok na Koćevskom! Po našoj šolskoj postavi ma najmre manjšina pravico do vćenja v maternom jeziku. Nemško misleći del Koćevarov pravi, ka je njuv materni jezik nemški, radi bi meli vućitele, šteri znajo nemški, ali dećica v šoli pokaže, ka je to laž: ne razmi vućitela, če nemški gući! Male Koćevare bi morali nemški vćiti s takšov mantrov, s kakšov mantrov bi se vćili francoski, angleški ali japonski!

Tüdi te primer nam kaže, što hodi po pravoj poti — tudi v Slovenskoj krajini. Bratje moji i sestre moje: ne tisti, šteri pravi, ka püštimo „špajšno domaću govorico“ püštimo „domaći štam“. Tisti hodijo po pravoj poti, šteri olepšajo domaću govorico i jo s spametnim, od lübezni do skupnoga jugoslovanskoga naroda i jugoslovanske domovine napunjenim delom — od stopaja do stopaja pelajo do knižne slovenščine i (če bi želeli vsi Srbi, Hrvati, Slovenci i Bolgari dale naprej — do skupnoga jezika vseh Jugoslovancov, če je to sploh mogoće.)

Živi primer na Koćevskom naj bo dober navuk za vse naše kulturne delavce, s tov želov pošle svoj vüzemski pozdrav Slovenskoj krajini.

Kovaćova Julika.

Iz gledališća v samostan

Pariške novine javljajo, da igralka Wendling Marija zapušća gledališće i stople v klošter, da postane članica misijonske družbe Notre Dame. Iz toga sledi, da tudi ništerni gledališki igralci majo smisel za Kristušove návuke.

Moja politika, moj program.

Dragi volilci!

Alleluja, alleluja! Kristuš je goristano... Veselo doni v tej blaženih vüzemskih dnevaj po cerkvaj naše lepe Slovenske krajine. Veselimo se, ar Kristušovo goristanenje pomeni tudi naše goristanenje, veselimo se, radujemo se, ar smo se za te blažene svetke tudi duševno prerodili, dušo očistili greha i pred tabernaklom znova pridobili vero, vüpanje i moč za nadaljni naš vsakdanešnji težki boj, boj, šteri je vsakši den bole žmeten, v šterom bi že gvüšno obvüпали, če nebi meli žive vere. Pitam vas pa dragi volilci, ali ste samo edno minuto premišlaval i pred tabernaklom tudi od toga, kak velkoga živlensko-ga pomena so volitve 5. maja, kakša odgovorna dužnost nas čaka te den; ali ste samo edno minuto tiho, genjeni prosili Vsemogočnoga, naj nas presveti, naj nam pomaga, ka bo naša odločitev zaistino najbousa za vse nas i našo dečico? Bojim se, ka ste od toga premalo premišlaval i, bojim se, ka bo vaše politično goristanenje slabo, mlačno, neodločno! Zato vam ščem dnes samo nikelko važnejših reči povedati, štere dobro premislite, s pomočjov šterih se potom 5. maja v živlenski hasek nas vseh leži odločite.

Dragi volici! Kak sin kmečkih starišov sem kesno začno šolanje. Sem se s svojimi trüdi težko kopao naprej, — tudi bojna me je nikelko zastavila, — zato sem bio že zreli človek, kda sem zbiral med pozvanji (poklicom). Politizerati pa ne sem mislo nikdar, veselilo me je i me vesel i, če trpečemi, betežnami lejko olajšam njegove bolečine, če ga lejko ozdravim. Tak sem živo leta i leta v tihoti samo svojimi poklici. Prišla pa je doba JNS stranke v našem notrašnjem političnom življenji z poslancom g. Hajdinjakom na čeli, štera je samovoljno štela v ednom dnevi izpremeniti lice našega sreza i postati država v državi. Ne je bilo zadostno, ka je poslanec Hajdinjak slepo glašüvao v Belgradi za razne davčne predloge, s šterimi je režim zadnjo paro stisno iz našega siromaškoga naroda, šterih posledica je bila, ka se je boben vsaki den bole i bole oglašao po naših vesnicaj, ka se je zvün zibelk vse obdavščilo, ne je bilo zadosta, ka se je kmeti popunoma vničo kredit, naše cvetoče zadrüge pa spravilo na rob propada, ne je bilo zadosta fretanja z žitnim monopolom, z živinskimi monopoli, mlini itd., ne, poslanec Hajdinjak se je ešče na vse to ojunačo, sin pobožne kmečke matere iz Odranec je šteo porüšiti močen steber kat. cerkve, izgnati je šteo jezuite.

Smilenja vredna duševna slepota i zabloda! Med tem pa se je doma odstavlalo od lüstva izvoljene i prilüblene poštenjake župane i občinske odbornike, grozilo vsem, denunciralo vse, ka je slepo ne štelo klumati desetorici klike, premetavalo občine izklüčeno iz strankarskih pogledov se pa ta kak sühe grüške na veliko škodo gospodarsko siromaškoga naroda. Cene kmetskimi pridelkom so vsaki den bole kapale, siromaško naše lüstvo je obvüpavalo i propadalo. Vsi smo postali naednok proti-državni, nezaneslivi državlani, ki smo nej odobravali njüvuh dejanj, ki smo se pri občinskih volitvaj postavili proti njim i takših nas je bilo ogromna večina našega sreza.

Ali dragi volilci, ne bom duže popisavao takratne žalostne razmere v našem srezi, itak so nam ešče vsem v živom spomini! Pitam vas samo, ali je bilo mogoče meni, kak sini kmečkih siromaških starišov, ki lübi svoje lüstvo i svojo grüdo, kak katoličansko-mi mož i vse to početje dale gledati? Ne, dušna vest mi je toga ne dovolila, lübvav do našega siromaškoga lüstva me je silila, ka stopim iz zatišja, da se postavim v obrambo njegovih pravic. V zadnjoj svojoj „Izjavi“ dne 21. oktobra 1933 sem to tudi napravilo. Ogorčeno sem zdigno svoj glas za obrambo živlenskih pogojev i narodne zavednosti naše pokrajine v prisotnosti 11 županov sreza, šteri

so navdušen odabrali moj nevstranšen stopaj. Ali glejte dragi volilci, vsemogočna JNS je ne poslušala mojega dobrohotnoga glasa, nasprotno, postavila je sreskoga načelnika Dr. Trstenjaka, mene i 11 županov na

Dr. KLAR FRANC, zdravnik.

zatožno klop. Bili smo vsi obsojeni i znami ogromna večina sreza, ar 11 županov je predstavljalo skoro celi lendavski srez. Petdvajseti jezer Din. me je koštala ta tožba samo zato, ar sem si vüpao povedati samo edno reč v obrambo našega naroda. Rad sem to plačao, z mirnov dušnov vestjov sem to napravo, ar sem bio gvüšen, ka je dober Bog smilen i pravičen. I resan, boža pravičenost se je naskori pokazala! Modri voditelje naše države so spoznali, ka takše početje JNS more državo opropasti, naši zaščitniki so zdignoli svoj glas, pogнали iz parlamenta vsemogočno JNS i sami prevzeli v svoje roke državne vajati. Vsemogočna JNS je dnes pokopana, je mrtva!

Dragi volilci! Vladni cügli so dnes v rokaj g. min. predsednika Jevtiča, v njej sedi tudi naš glavni zaščitnik i predober poznavalec naše prekmurske duše i naših razmer g. minister za socialno politiko i narodno zdravje dr. D. Marušič, bivši ban naše banovine. Te nas je brano, ščito v našoj težkoj borbi, te nas ščiti i zagovarja tudi na svojem visokom položaji proti vsem ogizravcom. Vlada, štere član pa je, je pokazala že doz-daj teliko dobrot za siromaka kmeta, ka je nemogoče z vsemi našimi močmi njo ne podperati. Glejte, združila je vse velke državne banke, njihov čisti letni dobiček ponücala ne za delničare teh zavodov, liki za povračilo državnoga duga, izbokšanje naših penez, znižala je včasi ob svojem nastopi zemliško porcijo, znižala je za 30% železniške tarife, odpravila je vnogo taks, med njimi tudi takso za bicikle, znižala je splošno mero za duge, pripravila pravično rešitev kmečkih dugov, stalna komisija znanstvenikov v kmet. ministerstvu prevüčuje vse mogočnosti, kak se naj kem prle odpravi velka razlika med cenami industrije i kmetskimi pridelkom, ar v tom leži ravno največji vzrok našega siromaštva. Če bika lejko odamo kak nigda za 15 jezero Din., ka nas te briga, če bomo takšo porcijo plačüvali, kak dnes i tak drage robače nosili, kak to dnes nosimo!

Ta vlada, dragi volilci, pa si je postavila za volitve 5. maja tudi načelo, ka nešče nikšega strankarstva več, ar strankarstvo seja samo sovražstvo med nas, nam gospodarsko škodüje, nego sprime brez razlike strankarskoga mišljenja vse dobrohotne državlane, ki siromaškomi narodi po svojoj dušnoj vesti, nesebično ščejo pomagati. I to vlado mi naj 5. maja ne podpiramo, toj vladi mi naj 5. maja damo nezavüpanje?! To je nemogoče, to bi pomenilo, ka smo sami sebi največji neprijatelji, ali pa politično popunoma nezreli, politični slepci. Prepričan sem zato, ka 5. maja nede niednoga volilca med nami, šteri takšoj vladi nebi skazao popunoga zavüpanja i to tem bole, ar mam mi v našem srezi ešče posebne težave, posebne že i rane, s šterimi ščemo potom našega bodočega poslanca stopiti pred njo i od nje prositi pomoč, zdravilo i pri njoj najti popuno razumevanje naših težav.

Dragi volilci! Samo ništerne od naših vnogh težav i potreb naj vam naštejmo:

1. Pravična rešitev kmečkih dugov. Izredno težki časi ne smejo vničiti skrbnoga zaduženoga kmeta, ali ravnotak nej onoga, šteri si je s težkimi žüli nikelko prišparao skoz du-ga leta.

2. Preklasificera naj se naša zemla i stem zniža količnik čistoga dohodka od katast. orala, šteri je za naše kraje previsiki. To delo sta že začnola bivšiva našiva poslanca gg. Klekl i Jerič.

3. Popuna gimnazija v Soboti je naša živlenska potreba!

4. Zdignoti moramo cene vsem kmetskimi pridelkom i odpraviti vse zapreke, štere se skrivlejo pod različnimi monopoli.

5. Regulacija Müre naj se ednok istinsko začne, ar letna škoda znaša milijone.

6. Vpostavi naj se avtonomija vodnih zadrug, delo pa se naj pod strokovnim vodstvom opravlja s kulukom.

7. Znižati se morajo občinska bremena, štere naši siromaški kraji več ne zmagüjejo.

8. Pravična vreditev izseljenikoga i sezonskoga delavstva v vsakšem pogledi. Siromaki naj majo povsedik prednost.

9. Elektrifikacija naših krajev potom banovine.

10. Pomoč našim najsiromaškejšim, to so naši kolonisti.

11. Kem hitrejša končna rešitev agrarnih zadev.

12. Carinska prostost lastnih pridelkov dvovlastnikov.

13. Pospešitev kmetijstva i živinoreje. Otvoritev kmetijske šole v Ra-kičani.

14. Poprava krivične strankarske komasacije občin v smisli želj i gospodarskih potreb lüstva.

15. Odpravnina i odškodnina veleposestniškim družinam.

16. Zaposlitev domače inteligence.

17. Dom, hiša za siromake Slovenske krajine.

Dragi volilci! To so samo najvažnejše i najpotrebnejše rane našega sreza, mam jih pa ešče na stotine drugih. Za vse to se bo mogeo naš bodoči poslanec zavzeti po svojoj najboljšoj

dušnoj vesti. Ogromno delo ga čaka veliko bremen bo sprejeo na svoje rame. Ali glejte, dragi volilci, toga velkoga dela, toga težkoga bremena sem se vsikdar zavedao, tudi te, kda je na prvom našem sestanki 400 delegatov ednoglasno kričalo: „Živijo naš kandidat Dr. Klar“, tudi te, kda sem pod vplivom toga velkoga zavüpanja i na prošnjo višje oblasti dejansko prevzeo kandidaturo, štera pomeni za moj poklic v vsakšem pogledi samo ogromno žrtv. Z Boga pomočjov sem pa pripravljen tudi na to žrtv, samo iz lübezni do vas, če mi dne 5. maja date svoje zavüpanje. Delao bom po svojoj dušnoj vesti, brez vsake strankarske, narodne nestrpnosti i prišeo bom po Vüzm i med vas, kda si vse naše nevole i križe eden drugomu potožimo, kda bomo skušali najti za nje najbolše zdravilo. V vsem tom mojem težkom deli me pa bo z vsov močjov podperao moj namestnik, predsednik občine Turnišce g. Litrop Štefan.

Ftička po perji, človeka po prijatelji i dejanji spoznate — pravi stari pregovor!

Dragi volilci! Dne 5. maja bo naša vrsta strnjena, kak je že tri leta, 5. maja bomo z ednim jasno pokazali vsem našim laži patriotom, denuncijantom, ka smo zavedni državljani, ka smo nej protidržavni, ka svojega jugoslovanskoga bistva ne smo zgübili klüb parovnomi 15 letnomi vplivi njüvoga strankarskoga, sebičnoga delüvanja, ki v našem siromaškom lüstvu gleda samo vretino lejkoga obogatjenja, klüb njüvim brezbožnim načelom, s šterimi se naše pobožno i bogaboječe lüstvo nigdar ne strinjalo i se nikdar strinjalo ne bo. Dne 5. maja bomo oprali zamazek protidržavnosti z lendavskoga sreza, te den mora postati prava jugoslovanska manifestacija zavednih volilcov Slovenske krajine!

Živela Jugoslovanska domovina, živela lepša bodočnost naše lepe, zavedne Slovenske krajine!

D. Lendava, dne 14. apr. 1935.

Dr. KLAR FRANCE, zdravnik
kandidat Jevtičove liste.

Obračun sirotišnice

„Dom sv. Frančiška v Črensovcih“ za l. 1934.

Aprila 14., na Cvetno nedelo se je vršo te obračun i kaže sledeče dohodke v dinaraj:

Nabrano 8086.75, dohodki njiv i žume 1950.75, obresti v posojilnicaj 697.72, darüvano brez nabiranja 9150.40. Sküпно narasla gotovčina za 19.885.62 Din.

V toj velikoj gospodarskoj stiski je te narastek dokaz posebnoga božega blagoslova. Vnoge duše so naj-mre poklonile svoje milodare samo iz zahvalnosti, ka jih dober Bog poslühno v njihovih težkih zadevaj. Nabirao je zato zaistino dober Bog. Jezuš, Oča sirot. On bo še nadale pobirao, ar do duše vsikdar nekaj potrebüvale. Nabirao bo, dobre duše pa bodo dävale, dokeč se ne postavi streha siromakom Slovenske krajine.

Poleg gornjih dohodkov smo pa meli tudi potroše. Tej se prec i veliki, a bili so prepotrebni. Ti so sledeči v dinaraj:

Stroškov je bilo 15851.17 Din.

To so:

Dača 2253.75 Din.

Obrok za odplačilo 7000.— Din.

Dozidava hiše v Soboti 1414.25 Din.

Na dečinskom dnevi v Črensovcih

nabiranih 2500 Din. izročeno Sirotišnici Deti Marijike v Turnišče

2500.— Din.

Klopi v Črensovsko cerkev, zadnja

rata 400.— Din.

za železje, lakati pri kukorčnjaki i

logari 138.50 Din.

stroški nabiranja: tiskovine, 1000

položnic, stroški ček. urada i potni stroški nabiranja 2144.67 Din.

Čistoga je tak ostalo 4034.45 Din.

Gotovčine mam 204082.94 Din., vn vrednosti pa: hišo v Soboti Križova 4, šum 25 oralov, njiv i travnikov tri orale male mere.

Pisem smo spreli l. 1934 komadov 57, poslali pa 423 komadov.

Vso poštnino i vse upravne stroške od pisarne so plačali naši listi, najmre Novine z Marijinim Listom i Marijikinim Ogracekom.

Vse se je delalo brezplačno samo iz lübezni do Boga i njegovih sirot.

Gda te obračun objavlamo, se z poniznim srcom zahvalimo dobromi Bogi za njegov zvünredni blagoslov v teh težkih dnevaj i ga prosimo še nadale.

Za vse darovnike i njihove namene se brezplačno opravi vsaki tje-den edna sv. meša. To ja naša hvala za njihovo smilenost, to je naš prisrčni Bog plati. Iz globočine duše njim želemo, naj Oča sirot poslühne njihove prošnje, naj je blagoslavla v duši i teli i naj nam še naduže drži odpreto njihovo radodarno srce pa pripela še vnoge, vnoge darovnike v naš tabor siromaški.

Oča sirot, smiluj se nam!

Odbor za Dom sv. Frančiška v Črensovcih
HORVAT ANTON KLEKL JOŽEF
tajnik predsednik
HANC ŠT. STANKO I. HORVAT J.
odbornik blagajnik podpreds.
FERENČAK JOŽEF, GERIČ ŠTEFAN
preglednika računov.

Francoska armada.

Vojno ministrstvo je uradno izdalo obvestilo, da šte efektivna francoska armada 278 jezero častnikov i vojakov pa 75 jezero častnikov i vojakov mobilnih vojaških sil. Iz poro-

čila vojnoga ministra se vidi, da se tak zvane mobilne sile nahajajo ne-prestano v trdnjavaj i znaša njihovo število 75 jezero častnikov i vojakov, ka je zadosta, da se odbije prvi vdar-rec, če bi štela Nemčija naednok na-padnoti trdovski pas.

Slovenska krajina i misijoni.

„To je den, šteroga nam je na pravo Gospod. Radujmo se i veselimo se ga. Zahvaljite se Gospodi, ve je tak dober i njegovo smilenje trpi vekomaj — tak pravi pesem med berili, denešnje, vüzemske sv. meše. Te reči se nanašajo na vstaloga Zveličara. Sv. Cerkev, zaročnica Kristušova, se raduje!“

A radovati se more tudi naša Slovenska krajina! — Zakaj? Zato, ka je Gospod tak dober tudi do nas i je pri nas vzbudo telko duhovniških i misijonskih poklicov, pozvanj.

Pravo, duhovno vstajenje delivcov svetih skrivnostih! Kak če bi se naša krajina, v teh letih osvobojenja, štela Bogi skazati zahvalno za veliko milost krščanske vere, štero so tudi pri nas širili nekda misijonarje. Zato pošila zdaj v nenavadnom številu svoje najbolše moči v misijone, da prinašajo tudi drugim, poganom milost Kristušove vere.

Tudi naše Slov. krajine misijonarje prinašajo poganom vstajenje iz teme, kmice poganstva v svetlost krščanstva. Iz teme nevere v svetlost vere. Vstajenje! Alleluja!

*

Stopimo dnes, na te največši svetek cerkvenoga leta za nekaj časa k našim prekmurskim misijonarom. Pogledimo, gde vse delujejo i kak se jim godi. Raztrešeni so skoro po celom sveti.

V Aziji delujejo štirje i to v dveh državama, na Kitajskom i na Japonskom.

Na Kitajskom so trije, dva duhovnika Kerec i Geder i eden brat Meolic Stetan.

Vsi, šteri poznajo misijonske prilike, pravijo, da so najbolše nevarni misijoni ravno na Kitajskom. Na Kitajskom so misijonarje neprestanoma v nevarnosti za svoje življenje.

Misijonar Kerec Jožef, doma od sv. Sebeščana, nam je šče izmed vseh naših misijonarov najbolše poznani. L. 1932. je prišeo v svojo domovino. Nad edno leto je preživo med nami. Na mnogih krajih Slovenije je meo govor. A 12. oktobra 1933 je na ladji „Conte Verde“ iz Trsta pa odpotivao nazaj med svoje drage Kitajce. Bilo je 4. nov. 1933, kda je prišeo v Hongkong na Kitajsko. Srečno je spravo ta vse stvari, štere so njemu darivala dobra srca v domovini. Posebno mnogo je nabral za novo cerkev sv. Antona, štero je Kerec začno zidati šče prle, kak je odišeo v domovino. A boža previdnost je štela, da prepusti misijonsko delo i zidanje cerkve v Hongkongi drugim i odide na drugi kraj misijonarit. 18. novembra je prišeo na svoje novo mesto, v Siu Čov, gde so ga šolari osnovne i srednje šole slovesno sprejeli.

Kerecovo novo misijonsko mesto Siu Čov (Shiu Chow) ma do 150.000 ljudi. Tü vodi Kerec osrednjo misijonsko postajo z okrajom Kok Kong. Glavno njegovo delo je v zavodi sv. Ivana Boska. Je ravnateo osnovne i srednje šole i ma nadzorstvo v obrtnoj šoli i v tiskarni. Vzdržuje mnogo gojencov. Profesorov i učitelov ma 12. So sami Kitajci. Sam vči angleščino i verenavuk v srednjoj šoli. Dela ma dosta, šče več pa skrbi. Poleg toga pa more skrbeti tudi za dušno pastirstvo i misijone med ljudmi na deželi. A največ skrbi posvečuje Kerec šolskoj mladini, šoli. Prepričani je, da more za svoje misijone največ pričakivati ravno od dobro vredenih šol, posebno za inteligenco. Najbolše kvarijo njegovo delovanje komunisti i roparje. A vseeno njegovi misijoni lepo napredujejo. Posebno lepo delujejo novo ustanovljeni mladeniški krogi katoliške akcije! Tüdi on pričakuje od nje največ dobroga za svoj misijon.

Drugi naš misijonar-duhovnik na Kitajskom je Joško Geder od sv. Jürja. Tüdi on je dobro poznani med Slovenci. Njegova osrednja postojanka je v Tung Pi-ji, v severozapadnom deli velike kvantunške province. Tü že peto leto deluje. Dugo let že deluje na Kitajskom, a njegova čreda je šče mala. Lani februara meseca je meo komaj do 450 ovčic. Njegovi misijoni največ trpijo zavolo komunistov i roparov. Že večkrat je mogeo svoje cer-

keve stvari spskriti i zbežati pred komunisti, da si je rešo življenje. Zato je ne čudno, če je njegova čreda tak mala. Največše zavupanje ma tüdi on v mladini. Ma dve šoli s 170-imi včeniki. Velko vupanje polaga tüdi v katoliško akcijo. Težko delo ma. A ne obvupa! Z očmi vere gleda dale prek vsej tej težavi i križov v bolšo prišestnost.

Tretji sin Slovenske krajine, ki deluje na Kitajskom, je Meolic Štefan iz Kroga. Deluje kak salezijanski brat v Macau.

Na Japonskom je začno delovati klerik Antolin Avgust iz Beltinec. Odpotivao je 13. decembra lanskoga leta. Na svoje novo mesto je prišeo letos 11. jan. Živi v mestu Miyazaki, šteri ma 80.000 ljudi i leži kre morja. Tü majo salezijanci svoj misijon-faro, sirotišče i semenišče za domačine. V tom semenišči se Antolin vči tüdi japonskoga jezika, ki je izredno žmeten.

V Afriko (severno) pa je odišeo misijonarit klerik Geld Karol iz Lipovec. V svoj novi misijon je prišeo 3. decembra 1934. leta. Deluje v mestu Tunis. To mesto ma do 200.000 dš. Večinoma so Arabci, Türki i Zamorci. Uradni jezik je francoski. Dela ma dosta. V oratoriji (vzgojevališči) je do 500 dečkov. Od tej do 200 ma vsakši den verenavuk. Večinoma ga povučavle on.

Največ pa je naših mladih misijonarov v Ameriki, večinoma v Južnoj. Na Kubi (otoki v Srednjoj Ameriki) deluje klerik Ozmec Ignac iz Melinac. Iz Turina je odpotivao 16. novembra 1934. leta. Na Kubo je prišeo 3. decembra. Prebivalci so večinoma Zamorci. Vere so nekaj katoličanske, nekaj lüteranske. Zamorci pa večinoma majo šče svojo afrikanško vero. Jezik je večinoma španski.

Politični pregled.

Pogovori v Stresi. Anglije, Francije i Italije zastopniki so se pogovarjali v Stresi, v prelepom kraju poleg Velikoga jezera, kak bi zasigurali mir med narodi. Spoznali so, ka je Nemčija kršila mirovno pogodbo, ki jo podpisala i zato jo Zveza narodov pozove na odgovornost. Spoznali so tüdi, da je potrebna vshodna pogodba i da se lokarnska pogodba mora razširiti. V drugih mestaj do si pali dale pogučavali i pogodbe sklenjavali. Ali gda pridejo do konca že ednok tej pogovori?

Nemška strašna nova orožja. „Prager Presse“ poroča iz Londona, da se je po poročilih, štere je dobilo angleško vojno ministrstvo, nemškomi znanstvi posrečilo po 15 letnom včenjej i skrbnih pripravaj pripraviti 5 novih strašnih orožjih: 1. krugla, štera predere skoz vsakšo zavoro, 2. rotacijska strojnica, 3. posebne rakete za stratosfero, 4. malo prenesliva a jako dobro delujoča strojnica i 5. nekši tajinstveni trak, šteroga kratko zovejo za „trak“ ali „žarek Z“. Krugla, štera je po inženeri dobila ime Halgar-krugla, je pri vaji brez težave pre-

Ka pravite na to g. vrednik?

Ai gotovo ne ste zvedili, ka se je pri nas zgodilo. Povem vam. Zbrali smo se širitelje i naročniki Novin v večih faraj na Cvetno nedelo, da si pogučimo od nekše prikazni. Ne zamerite, tak je napravila prikazen. Plünola je v prgiščo pa pravila: „če ščem, pa dol spravim vse Novine, pa mi vi širitelje nikaj nemrete zabraniti“. Mi smo se dobro nasmeljali na to junaštvo. Nasmeljali smo se zato, ar znamo, kakše dlake je ta prikazen i tüdi to znamo, zakaj je plünola i zakaj tak gučala. Od dlake vam po priliki damo poročilo, zdaj samo telko povemo, ka je jako pisana. Od plünvanja pa, ne zamerite, ka to naprejšinašamo, telko povemo, ka nemre nači gučati, vsikdar njej idejo

V Meksiki se nahaja salezijanski brat Gomboši Anton od sv. Sebeščana.

V Južnoj Ameriki jih deluje največ. V državi Chile so štirje: Maroš Martin z Melinac, Horvat Aleksander od sv. Sebeščana, Schurer Franjo iz Cankove i Sočak Štefan z Bukovnice. Že nekaj let lepo vodijo zapuščeno čilsko mladino. V začetki so bili vsi štirje zaposleni po raznih zavodaj v mestu Santiago. Meseca februara lanskoga leta pa je prišlo do sprememb. Maroš Martin je bio prestavljen na jug čilske države v misijonsko pokrajino Magallanes, gde so njemu predstojniki zročili skrb za naše jugoslovanske izseljence. Večinoma so to Dalmatinci. Maroš so včas i jako vzlubili tej izseljenci. Pravili so njemu s skuznatimi očmi: „Dozdaj smo bili kak pozabljeni, čeravno da nas je tü Jugoslovancov več kak 5000. A zdaj čütimo, da mamö tü nekoga, ki misli na nas i na našo deco i ki nas lübi“. Šče prle, kak je Maroš odišeo proti ognjenoj zemlji, je bio Schnurer Franjo poslani na sever čilske države, v mesto La Serena. Sočak Štefan i Horvat Aleksander pa delujeta v Macul (Santiago).

V državi Brazilija misijonarita Fraso Alojz i Zver Alojz, oba iz Dokležovja. V državi Colombia pa deluje Kreslin Ignac iz G. Bistrice. V Južnoj Ameriki mamö tüdi svojo misijonarko, Veroniko Bakan, sestro Marije Pomočnice. Doma je iz Dokležovja.

Vsi tej naši misijonarje: duhovniki, kleriki i bratje so sinovje sv. Ivana Boska; so salezijanci. Prosimo pa Boga, da bi vsi tej naši najmlajši misijonarje delali našoj Slovenskoj krajini takšo čast, kak jo delata Kerec i Geder. Zahvalimo se tüdi Bogi, da je našo krajino tak bogato obdaro z misijonskimi poklici.

Bogi hvala! Alleluja!

Krivica, štera kriči.

Mi siromaški kmetje z velikimi tüdi i stroški zredimo gor našo živino i stvar. V štali nas košta več, kak na senji za njo dobimo. Zraven pa pridejo še takši stroški, šteri bi lejko bili menši. Tej kričijo, naj se znižajo. Omenimo zmed jezeri slučajov samo dva. Iz Trnja je eden kmet pelao na senje 6 gučkov cecatih, 8 tjeđnov starih. Glejte, kelko se je plačalo: Živinoogledni list 1 Dinar, cedala 6 Din. 50 par, od mesta 12 Din. Keliko pa košta še foringa i strošek? Odao pa ne niednoga gučkaka. Drugoč pela samo štiri i plača od cedele 1 Din., od mesta pa 8 Din. Oda samo 2 gučkaka vsakoga za 40 Din. Stroškov zvün foringe i hrane je meo 28 Din. 50 par. Če računa zraven še dve foringi i strošek, ne njemi je nikaj ostalo, nego je ešče gor plačao pri odaji, kak je gor plačao v hlevi na prasce. Drugi slučaj istotakši. Potrošov 28 Din. 50 par, odano pa nikaj. More pa še pozabiti foringo i svojo hrano.

Inda, gda je gudek koštao 250 Din., se je plačalo od njega samo 2 Din., od živinčeta, štero je koštalo 5000 Din. pa samo 5 Din. od mesta. Zda, gda so cene tak strašno spadnole, naj se zniža tüdi plača od sejmišča, ar mi kmetje smo dvakrat, bole povedano trikrat vdarjeni. Več plačujemo na upravne občine, kak inda, cene naše živine i stvari so več kak za polovico spadnole, pa li moremo plačivati od sejmišča kak prle, pa ešče več. Ta krivica kriči. Naj jo čüje merodajna oblast i nam pomaga. — Prizadeti kmetje.

Dijaško polje.

Nikar zvodniki.

Mного nas je že akademikov Slovenske krajine. Akademiki — to so bodoči vodniki ljudstva, ker pač inteligenci po naravi pripada vodstvo.

Ali se tega tudi zavedamo? Bojim se, da premalo ali pa sploh ne! Pogostokrat bi si morali staviti to res veliko vprašanje: ali se v vsej globini zavedam velike odgovornosti, ki jo imam že kot akademik in še bolj kot bodoči voditelj od svojega ljudstva, svojega naroda? Ali se zavedam tega, kaj se to pravi, biti katoliški akademik? Ali res pozitivno vemo,

kaki smo in

kaki bi morali biti?

Ali smo si že o tem tako važnem predmetu kdaj temeljito izprašali vest? In tudi izvedli primerne konsekvence? Človek bi dvomil.

*

Kakšni smo? Na to vprašanje je posebno v današnjih časih težko odgovoriti; pravilen odgovor na to vprašanje namreč zahteva natančno presojo samega sebe, zahteva avtokritike. A te današnji človek sila malo pozna.

Zato trikrat srečno tako ljudstvo, tak narod, katerega akademska mladina je že rešila to silno aktualno in pereče vprašanje lastnega spoznanja, avtokritike in lastnega poslanstva pozitivno v duhu krščanstva.

Blagor takim akademikom in blagor ljudstvu, katerega bodo vodili!

Kaki torej smo?

Boljšega odgovora na to vprašanje in krasnejše analize našega zmalicega jaza ne morem podati, kot so besede, ki sem jih pred kratkim bral. Napisal jih je mladi, izobraženi iteligen. Mutatis mutandis (Spremeni, kaj se te ne tiče. Vr.) velja vsaka beseda stoodstotno tudi za nas prekmurske katoliške akademike. Le poslušajmo!

„Česar sam ne vem, tega tudi na drugem pravilno oceniti ne morem. Akademiki, veliki teoretiki na na vseh poljih pač lahko komandiramo in kritiziramo vse kar iz šolskih klopi; tu smo veliki, ker nam z življenjem ni treba računati, ker ljudi nimamo, katerim bo svojo teorijo vtepali v glavo. Kar sami bi radi vladali, komandirali vsem, ki so starejši in življenje poznajo ter med ljudmi delajo.“ (Dalje sledi.)

sline, je slinava stvar. Ka zakoj se je popretila nam i našemi listi, je pa zrok v tom, ka lübi tisto, ka bi mogla sovražiti, sovraži pa tisto, ka bi mogla lübiti. Lübi krivico i krivični mamon, sovraži pa pravico i naše ubogo lüstvo. I te junak je ne kakši človek. Ne, to je pozoj, šteri se je v zemlo pogrozo, kda smo križ na njega vrgli. Pogrozo se je globoko i grdi, smrdeči čaren dim se je skado za njim spod zemle. A nas, ki smo molili, nikak ne mogeo dosegnoti. Ki so pa ne molili, so nevarno kašlati od njega, nešterni celo omedlevali i bili v smrtnoj nevarnosti. Ka povete na to, gospod urednik, kakša prikazen, kakši pozoj je to?

Slovenska krajina. — Zbornik.

Uredil Vilko Novak.

Pred nekaj dnevi je izšel že lansko leto napovedani in težko pričakovani *Zbornik Slovenske krajine*. Imel bi iziti ob priliki 15 letnice osvobojenja Slov. krajine. Sodelovali so najuglednejši slovenski znanstveniki in najboljši poznavalci Slov. krajine v posameznih področjih. Zbornik obsega devet krajsih ali daljših sestavkov. Odlično je opremljen in ilustriran. Slike najvažnejših domačih umetnin stavbarske ali slikarske umetnosti najdemo v njem. — *Dr. Svetozar Illešič* je obdelal geografijo. V številkah podan pregled prekmurskega sveta, prebivalstva in grofovskih zemlji, ki je bila po prevratu radi agrarne reforme razdeljena med ubožno prebivalstvo, nam nudi prvi splošen vpogled v socialne razmere ljudstva v Slov. krajini. — Med sodelavci je tudi naš domači znanstvenik jezikoslovec *dr. Avgust Pavel*, doma na Cankovi in sedaj profesor v Sombotelju; urednik Zbornika je prevedel dve strani iz uvoda Pavlovega dela „A vashidegkuti szlovén (vend) nyelvjárás hangtana“ (Budapest 1909.), kjer govori o cankovskem narečju, o narodopisni in jezikovni razdelitvi prekmurskih Slovencev. — *Dr. Milko Kos* obdela najstarejšo zgodovino prekm. Slovencev — slavno dobo Pribine in Koclja — do prihoda Madžarov v naše kraje. Nas ta sestavek tem bolj veseli, ker je zgodovina Pribine in Koclja pri nas premalo znana in se tudi premalo poudarja. V nas tudi ni tiste zavesti, da sta Pribina in Kocelj vladala prav našim praočakom in da je to slavna zgodovina naše preteklosti. Zlasti pa nas zanima delovanje slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda v tej dobi, ker sta ta dva blagovestnika mnogo svojih sil posvetila našim prednikom.

Konservator *dr. Fran Stele* nam prikaže v lepem sistematičnem pregledu umetniško plat Slovenske krajine tako arhitekture kot slikarstva.

Po treh za umetnost Slov. krajine važnih dogodkih deli spomenike umetnosti v tri dobe (I. doba: do madžarskega podjarmljenja, II. doba madžarske nadoblasti III. doba po prevratu). Največ strani posveti obdelavi druge dobe. — Posebej moramo poudariti, da se pred Steletom nihče ni z tako vnemo lotil raziskovanja naših umetniških spomenikov kot on. Tuptam se je že kak madžarski umetnostni zgodovinar oziral tudi na našo umetnost, toda to so le drobci v primeri s Steletovim delom, ki je marsikaj odkril in dognal, kar je bilo do sedaj nepoznano. O tem pričajo pogosta njegova poročila s umetniških spomenikov Slov. krajine (ZUZ 1921, Dom in svet 1926, Mladika 1934, Monumenta 1935 itd.) — Na podlagi teh razprav spoznamo, koliko umetniškega bogastva je pri nas. — Nastarejša umetniška spomenika sta iz poznoroške dobe: cerkvi na Selu in Turnišču (prezbiterij stare cerkve). Bolj bogata na umetniških spomenikih je **gotska doba**. Tipi te dobe so: župna cerkev v Martjancih (1392), na Tišini (okoli 1350), stare župne cerkev in v Turnišču (pred 1383.), v Soboti (prezbiterij ohranjen), v Bogojini, pri Gradu (v Gornji Lendavi) in prezidana cerkev pri Sv. Juriju (iz 2. pol. XIV. stol.) — Tipa iz **poznejše gotske dobe** sta: cerkev sv. Ane v Boreči (1521) in cerkev v Petrovcih. — Dobi *baroka* in *rokoka* sta prinesli našim prejšnjim cerkvam le novi obraz z novim okusom in nadomestili starejše opreme. — Po prevratu (III. doba) smo prišli pod vpliv našega slovenskega središča: Ljubljane. Delo arhitekta J. Plečnika je precej zastopano pri nas: cerkev v Bogojini, oltar sv. Martina v Martjancih ter spomenika Števana Kùhara in Horvatha, župnika v Martjancih.

Profesor *Vilko Novak*, urednik Zbornika, je prispeval tri članke. „Slovstveno delo Slovenske krajine“ je jase, a bolj splošen pregled lokalne literarne zgodovine. Vseeno pa poda vse, kar je važno — in želeli je, da bi slovenski abiturient vsaj toliko odnesel iz srednje šole o prekm. slovstvenem delu. Predpogoj za to pa je, da se prekm. slovstveno delo upoš-

teva v slovenskih učbenikih v obsegu in stvarnosti Novakovega članka. Odlika članka je izvirna razdelitev (Luteransko obdobje, Nastop katolikov...)

Izredno izčrpen članek „Kulturni stiki do osvobojenja“ razpravlja o stikih ostalih Slovencev z prekmurskimi Slovenci. Spricho navedbe Glaserjeve literarne zgodovine bi ne bilo odveč, če bi v tej zvezi omenil Simoničevo bibliografijo. Podatki o Mohorjanih so delno pomanjkljivi. Družba sv. Mohorja je dobila prve štiri člane (duhovniki!) v Slov. krajini že l. 1871, naslednje leto je imela 8. V osemdesetih letih se je število članstva res bližalo številu 200, a pri tem ni ostalo do osvobojenja, temveč je v devetdesetih letih prekoračilo število 300 in tako ostalo do 1904. (l. 1902. je bilo celo 351 članov.) Tretje in najobširnejše Novakovo delo je „Bibliografija o Slovenski krajini“ z največjo natančnostjo navaja vire (članke, razprave, knjige, časopise, slike in dr.), ki v kakemkoli oziru govore o Slovenski krajini (o zgodovini, narodopisu, ljudstvu, umetnosti, pokrajini itd.) in ki so izšli bodisi v slovenskem, hrvaškem, češkem, nemškem, francoskem ali italijanskem jeziku. Vsak znanstvenik in kdor se zanima za Slov. krajino, bo na podlagi te bibliografije z lahkoto našel in pregledal literaturo o njega interesirajoči stroki. Znanstveno proučevanje Slov. krajine je ob taki bibliografiji zelo olajšano, ker ni treba vsakemu posamezniku spricho že napisane, a nepoznane literature znova ledino orati. Tudi nam poda lep pregled, kaj je pravzaprav o Slovenki krajini že napisanega. — Ob tej bibliografiji in slovstvenem delu Slov. krajine se človeku nehoti vsili misel, da bi bilo nujno treba objaviti tudi prekmursko bibliografijo, ker jo je težko pogrešati pri proučevanju pokrajinske slovstvene zgodovine.

Dr. M. Slavič je objavil dva obširna članka. V članku „Narodnost in osvoboditev Prekmurcev“ se spušča v polemiko s Hrvati radi narodnosti prekm. Slovencev. Prepričan o narodnosti prekm. Slovencev danes more obstojati le na papirju in v glavi nekaterih hrvaških prenapetih, sicer pa to ni problem in tudi ni bil, le nekateri so ga umetno hoteli narediti. Pri popisu osvoboditve Slov. krajine, ki nikakor ni prišla od strani Hrvatov, temveč od redne jugoslovanske vojske, je vpletenih mnogo za zgodovino važnih spominov. V spisu najdemo tudi precej podatkov o delu domačih borcev za Jugoslavijo v času prevrata. — Neprijetno pa nas dirne dosledna raba naziva „Prekmurje“. Prav dokazovanje narodnosti prekm. Slovencev nujno vodi do imena „Slovenska krajina“. Zagovorniki naziva Prekmurja se navadno sklicujejo na poimenovanje prekmurskih župnij, ki so bile v letih 1093–1777. pod zgrebško škofijo, z imenom istega značenja (districtus ex altera parte Murae, parochiae transmuranae itd.). Sicer je to res, toda tam označeno ozemlje se nikakor ne krije z današnjo Slovensko krajino, nego je v njem vključenega nekaj sedaj madžarskega ozemlja, a kar je še bolj važno: velik del Slovenske krajine (v glavnem soboški srez) ni spadal v ta „districtus ex altera parte Murae“. Tudi danes pojem „Prekmurje“ ne vključuje vsega slovenskega ozemlja severno od Mure, ker izključuje Slovence ob Rabi, zato je pomankljiv in nesrečno izbran. Čisto geografsko poimenovanje v našem slučaju nikakor ni na mestu, ker obstoja poleg slovenskega Prekmurja tudi hrvaško (Zbornik str. 78!!) Nasprotno pa naziv „Slovenska krajina“ točno vključuje vse Slovence severno od Mure — tudi rabske. — Naravnost rečeno, ime „Prekmurje“ smo dobili od sosedov bivše Štajerske. In dr. M. Slavič pravi na str. 50. „Sicer pa imajo v prvi vrsti Prekmurci sami pravico povedati, kaj so in kak jezik govore... Prekmurci sami torej pravijo, da so Slovenci ali Slovenci... Tako so odgovorjali slovenski Prekmurci mednarodni

razmejitveni komisiji l. 1921., pri kateri sem sam bil navzoč.“ Sami torej pravijo, da so „Slovenci“ ali Slovenci in ne Prekmurci. Isto velja glede naziva pokrajine: „v prvi vrsti imajo sami pravico povedati“. Saj so tudi povedali. Mikloš Kūzmič je že l. 1780. jasno povedal, da je vice-öspörös „slovenske okrogline“. Dr. Fr. Ivanóci rabi naziv „slovenska krajina“ (kalendar Srca J. 1904.), isto Novine 17. avg. 1919 (Zbornik str. 82!) itd. To so zgodovinski argumenti, katerih bi se lahko dr. M. Slavič posluževal pri dokazovanju narodnosti prekm. Slovencev. Prav z imenom „Slovenska krajina“ se posebej poudari narodnost.

V članku „Prekmurske meje v diplomaciji“ podaje svoje spomine iz mirovne konference v Parizu, kjer je bil kot izvedenec za Slovensko krajino. Iz opisa spoznamo, s kakimi težavami je bilo združeno delo jugoslovanske delegacije v Parizu, kakor tudi doma pri konkretnem določevanju mej napram Madžarski — in koliko truda jo je stalo, da je uspešno zavrnila večinoma iz trte izvite argumente madžarskih zastopnikov. Največ zaslug pri tem delu ima dr. M. Slavič in za to mu mora biti Slovenska krajina zelo hvaležna. Edino on izmed zastopni-

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

To si izprosimo! Ob priliki obiska g. bana Dr. D. Puca so naše „Novine“ objavile sledeče: „G. ban Dr. D. Puc je 11. aprila obiskao naš kraj.“ Samo te glas smo lejko objavili i ešče to z malimi literami, ar so že „Novine“ bile v tiski. To vsaki pameten človek zna, ka je to tak. To pa nikaki, ki bi nas i ves naš narod pali radi oblatili i ošpotali, i pokazali, ka so samo „oni pravi Izraelci“, — „Zaneslivi - državotvorni“ itd. zlorablajo. Dobre vtise našega kraja i lüstva, štere je g. naš ban pri nas dobo, bi pa radi vničili i nas bi radi ošpotali i oblatili, ka bi lejko oni ostali na vodilnih mestaj. Dobro čutijo najmre, ka njim je vöra že odbila i sunce že za goro šlo. — Zato pravijo, ka so „Novine“ g. bana štele zaničavati, tak ka se njim je ne vidilo za potrebno, da bi več kaj napisale ob priliki banovoga obiska; nadale, ka so te glas dale med nesreče „vmro je... z bicikla je spadno...“ tak kak da bi bila to nesreča za nas i naš kraj, ka nas je g. ban obiskao. itd. Takše podtikavanje si izprosimo, ar je gola laž i ogrižavanje. Protestiramo, proti tomi, ka bi samo nikaki meli patent spoštovanja drž. oblasti i svojih predstojnikov. Vü-pamo se, ka g. ban ohrani dobre vtise našega lüstva, ki ga je dobo ob priliki svojega prvoga obiska.

Za regulacijo Möre na Bistricaj je g. ban, na posredüvanje našega poslaniškega kandidata dr. Klara, nakazao 10.000 dinarov. Prle je že g. dr. Klar izposlúvao pri banovini 15000 Din, tak je skupno 25000 dinarov na razpolago Bistricam za regulacijo Möre.

Lendava. G. ban je nakazao ob priliki prvega svojega pohodjenja naše krajine, otroškomi vrtci i siromaškoj kühinji šol. sester v Lendavi 1000 Din. Bog plačaj!

Pinica. G. ban je tüdi obečo znatno podporo za zidavo šole na Pinici.

Navuk za 3 red je dnes tjeden v Črensovcih ob pol treh.

Lendava. V kat. cerkvi se pogosto ponavljajo kraje prtov. Dozdaj so ešče ne mogli krivcom priti na sled.

Cehskim kotrigam v črensovskej fari. Gda sam betežen ležao v ljubljanskoj bolnišnici, je poslani članek od farnih cehov v Novine, šteroga je moj namestnik v Lendavi kak odgovorni urednik objavio. Po tom, ka sam prišo domo, sem zvedo, da se nešterne kotrige čutijo krivično prizadete i trdijo, da tisto vse ne istina, ka se je v članki trdilo. Jaz sem pozvedavao po pisatelji članka i zvedo sledeče. Članek je dalo objaviti, kak pritožbo proti nešternim falingam v cehi več sto članov, ki so iz večih

kov je dobro poznal Slov. krajino in radi tega je bil zmožen pobijati neresnično dokazovanje Madžarov. V slučaju neuspeha jugoslovanskih zastopnikov v Parizu bi bil zaman ves dolgoleten trud domačih narodnih borcev in krivične meje na slovenski zemlji bi bile neizogibne. Zgodovinar, ki bo hotel obdelati prevratno dobo v Slov. krajini, bo Slaviču zelo hvaležen za oba članka. — Škoda, da Zbornik nima poleg teh spominov prav tako sistematičen popis spominov o isti snovi katerega domačih narodnih boriteljev iz prevratnih dni.

„*Narödopisni položaj Slovenske krajine*“ je opisal Franjo Baš, ban. arhivar v Mariboru.

Iz vsebine je razvidna odličnost tega dela in nujnost, dn ga prebere vsak domači izobraženec, kakor tudi tisti, ki deluje v Slovenski krajini. Prav tako je potrebno, da Zbornik prebere čim več ostalih Slovencev in tako bolje spoznajo našo Slov. krajino, ker le po dobrem poznanju je možno čim tesnejše sodelovanje na vseh poljih narodovega življenja. Prof. V. Novaku pa gre vse priznanje, da se mu je posrečilo zbrati okrog sebe tako odličnen krog sodelavcev. Pričujoči zbornik je najlepša proslava 15 letnice osvobojenja najsevernejše jugoslovanske pokrajine in tistega dela slov. zemlje, ki je bil celih tisoč let docela ločen od svojega narodnega jedra.

— iz —

občin. Tej trdijo, da vse to, ka so dali objaviti, je istina, a ne tiče se vseh cehov, kak so to v članki tüdi povdarili. Ne vzememo nazaj ni edne reči, ar je vse istina i tüdi na sodnji potrdijo to, ka so napisali. Ne so pa pisali od vseh cehov. Je takši vu fari, šteroga se ne tičejo pritožbe navedene v članki, kak so to jasno povedali. Želejo pa vsi, da bi se po pravilaj pozvao meseca augusta občni zbor, na šterom bi si vse potrebno pogučali i gorstoječe falinge odpravili. — Te odgovor sam dobo i ga objavim tistim, ki so ga želeli meti. Moja žela bi pa bila samo ta, naj se cehi združiga i postanejo edna lepa krščanska družba, štera de delala Bogi na čast i na zveličanje düš. Če bi se cehi raztepeni po naših vseh faraj združili, ne samo ka bi lejko vršili svoje düžnosti z svetlenjom i svetimi mešani kak dozda, oni bi lejko mnogo darüvali za cerkve, sirote, misijone i druge dobre namene. Moja žela i prošnja je zato samo ta, da se na občnom zbori v lübezni združite vsi i dosta dobroga sada obrodite s svojimi sklepi za bodočnost. — Klekl Jožef, vrednik Novin.

Tešanovci. Vužgao se i 3 vöre je goro luksusni avto g. Turka, šteri je vozo komisijo za pregled bikov plemenjakov.

Veržej. V salezijanskem zavodi v Veržej bi dobo 28. apr. obslüzavali svetek Matere dobroga tanača ino svetek sv. Ivana Boska. 27. apr. večer ob pol 7 vöri bo predga, nato slovesne večernice. Po večernicah bo pa v gledališkoj dvorani krasna igra „Slehernik“. Vstopnina bo jako nizka. Na svetek 28. apr. zajtra ob 5 slovesna sv. meša i predga, nato tihe sv. meše. Ob pol desetih predga, nato slovesna sv. meša, ki bo, če bo lepo vreme, na dvorišči pri kapelici Lorsche Matere bože. Vsi častilci Matere dobroga tanača i sv. Ivana Boska iskreno vableni.

Znate, kda bodete oskrbleni? Te kda bodete vi i vaši domači zavarvani pri „Karitas“. Ona zavarje Vas i Vaše pod jako vugodnimi pogoji za starostno preskrbo, za slučaj smrti i zavarje tüdi herb Vaše dece. Oglasite se kem prle pri domačem zastopniku, ali gospodi plebanoši, ali pa pišite vodstvi „Karitas“ v Maribori, Orožnova ulica 8. Zavarte se kem prle. Pregovor pravi: „Čas je zlato!“ To vala posebno pri zavarvanji. Škoda je za vsako vüro. Kem prle se zavarjete, tem prle bodete oskrbleni i to pod bolšimi pogoji. Pomagajte si, dokač je ne preskesno! Jezeri i jezeri mirno gledajo bodočnost, ar so zavarvani pri „Karitas“ i znajo, da njim bo ona pomagala.

OBLASTVENO KONCESIONIRANA POSREDOVALNICA ZA NAKUP IN PRODAJO POSESTEV TER NAJEMANJE HIPOTEK MARIBOR, Slovenska ul. 26. prodaja ugodno, gostilne, mlina, hiše in posestva. Zastopa za Prekmurje in gornje štajersko KRČMAR ŠTEFAN M. SOBOTA, Mojštrska ulica 9.

Lendava. Pri obiski g. bana se je poklonio g. bani tudi mil. g. Greif Ivan, ptujski prošt. V Lendavi se je mudio zavolotoga, ar trži svoje gorice v dugoveških Goricah. — *Okoli sv. Trojice* se tudi popravlja. Grmovje se je v sposekalo, prostor nikolko zravnal i zdaj se nasadi okoli cintora i kapele živi plot. Sv. Trojico vnogo ljudi obišče. Tudi tühinec se rad zdigne na te brešček, s šteroga ma lepi razgled po našoj ravnici. Zato je tudi v interesi občine, da prispeva pri oplešanji toga prostora. — *Obrtnonadaljevalna šola*, štero vodi g. Pečnik, je v soboto večer i v nedelo popoudnevi priredila igro „Tihotapec“. Vsi igralci so obprvim nastopili na odri i more se povedati, da so na splošno svoje vloge jako dobro rešili. Posebno trije so bili prvovrstni, da bi se lahko tudi na vekših odrih postavili. G. režiseri častitamo. Z inasi je dosta dosegno. Vzgojna stran igre pa ne najboljša. Najvekša narodna rana nas Slovencev je že itak popivanje. Ta igra nam pa še v tom davle vzgled. Tudi nekaj preveč prostaških reči je bilo vmes, ki bi jih zavolo mladine morali črtati.

Pojasnilo. Na trditve, da je g. Kühr Štefan, banski svetnik proso več žandarov i da se je za našo gimnazijo potegüvao g. Skukala, nam odgovarja g. Kühr, da se je za gimnazijo v Soboti on potegüvao, ne pa g. Skuhala i da je on ne proso več žandarov, nego več pravic za občino, da v potrebini tudi občine lejko zaprosijo žandarsko pomoč proti ciganom brez predhodnoga dovoljenja od strani srezkoga načelstva.

Beltinci. Z igrov „Radikalna kura“ beltinska mladina nema nikaj skupnoga. Občinski odbor društva Rdečega križa v Beltincih, Dr. Sesarčič, predsednik, Klobučar tajnik. — Mi to izjavo vzememo na znanje, globoko pa obžalujemo, ka se je v postji, v časi Gospodovoga trpljenja, gda obhajamo tudi 1900 letnico našega odrešenja, ka se je prelomila 5 cerkvena zapoved: *ka se je plesalo celo noč, prek polnoči, pač do zore. To je nad vse žalostno.* — *Vrednik.*

Materinski den v Črensovcih. Od strani pevskih društev se nam je javilo, da ne bilo pesmi od matere na materinskem dnevi. Vodstvo proslave nam pa javla, da je nekaj pesmi bilo od matere. Mi objavimo oboje poročilo.

Črensovci. Peki Vavpotiči sta dva raznašalca žemeo napravila to nepriliko, ka sta do jezero dinarov vrednosti zapila od tistih penez, štere sta za zemle dobila i je mesto gospodari dala za alkohol. Nesrečna pijača ti!

Pri shodi kat. akcije v Črensovcih je bilo navzočih 150 duš. Tak je javo naš poročevalec, ki je bio v cerkvi. Gospod tajnik kat. akcije nam je javo, da je bilo okoli štiristo. Mi obema glasoma damo mesto, točno nišče ne ve, koliko jih bilo, ar nišče je ne šteo. Edno je samo istina, najmre to, ka smo napisali, da je za črensovsko faro to malo število, čeravno to vekše vzememo, ar fara ide po broji proti šest jezerom i ar je z predganice bio shod naznanjem. To je tudi g. tajnik kat. akcije priznao.

Tretjeredniški kongres se je vršo dnes teden v Črensovcih v Našem Domi. Na njem se je potrdilo obračunanje sprejetih darov. Na drugom mestu našega lista so ti obračuni natenkoma objavljeni. Na kongresi se je sklenolo, da de Dom sv. Frančiška skrbio tudi za plantavo siroto Kocet Treza z Trnja.

Odičeno goristanenje žele svojim starišom, brati, sestram, celoj Slov. krajini i uredniki Novin Grah Ilonka z Dolnjih Slaveč, zdaj v Franciji.

Martinje. Naše dekle, štere so v Franciji na deli, so se ne spozabile v ljubljanskoga eucharističnoga kongresa i so poslale lepi dar za kritje stroškov. To delo samo sebe hvali.

Žizki. Tri novice mamo za sporočiti. Nekak je dobo na posodo potač, se pripelao domo ž njim i pri-neseo nekomi nekši glas z Medjimurja. Med tem kratkim časom njemi je nekak vkradno z posojenoga biciklina novo pumpo. — Pri Lukačevih, gde je z rende Šomenova Treza, so naj-

dene v Polani vkrajene kokoši. Tat je neki dečko. — 7. aprila večer je nekak odneso potač g. Hvali, trnarskomi učitelji, gda so bili pri č. se-straj na večerji. Biciklin je odpelao na naše pokopališče, ga tu razmetao i te bolše i lepše falate si je pridržao i odneseo.

Nepošteno delo. Preminoči tje-den je edna ženska po čerensovskoj fari prosila za beltinske pogorence. Prej je dobro znala gučati, tak ka je precji živeži i mogoče tudi penez dobila. Samo ka je te „pogorenc“ ona sama bila. Istinski pogorenci so najmre nikaj od toga ne dobili i nanč zato ne znali, ka nekak na njuv račun takše kšefte dela. Zato samo takšemi dajte, koga poznate, či bi što kaj pro-so, takše lažlivce pa pitajte za sve-dočanstvo od občinske oblasti, či pa toga nemajo, njim vrata pokažite!

Kak piše „Cvetje z vrtov sv. Frančiška“ od našega kalendara? Kalendar Srca Jezušovoga za l. 1935. Cena Din 6. Založil Marijin list v Črensovcih, Slovenska krajina. — Koledar prinaša mnogo zanimivega in poučnega čtiva. Opozoril bi samo na članke „Samo za siromake“, „Slovenska krajina pod boljševiško oblastjo“, „Marija v Fatimi na Portugalskem“ in mnogo drugih. Vsem tistim, kateri ljubijo Prekmurce, koledar toplo priporočamo.

Naši letošnji novomešniki so sprejeli na Velko soboti sv. red diakonata. Te je pooblastil, da lejko krs-tijo, predgajo. Molite blažene vüzem-ske svetke za njé, da do dobri, go-reči duhovniki.

Gorica. Dramski odsek Prosvet-noga društva „Kmečki glas“ na Gorici vpizori na vüzemski ponedelek popoldne ob 4 vöri v gostilni g. Kühr Janeza v Püconcih, veselo igro v treh dejanjih „Stari grehi“. Vse prijatele prosvete i ljubitele iger najprisrčneje vabi — Odbor.

Črensovci. Na vüzemski pon-delek po večernici ponovimo igro „Mlinarjev Janez“. Nišče ne sme te igre zamuditi. Što je ešče ne vido pre-lepe igre „Mlinarjev Janez“, naj pride na vüzemski ponedlek po večernici v „Naš Dom“! Cene so običajne, sedeži numerirani. Vse Vas vlüdno vabi — Odbor.

V. Polana. Preminočo sredo so mrli Kranjec Štefan Sumjov v 86 leti starosti. Pokojni so v mlajšij letaj na stotine živine zvracili z dobre vole. Bili so obč. župan i paler v Slavoniji. Molimo za njihovo dušo. — 10 ko-koši je bilo v kradnenij pri Zelko Štefani Donkovom. V drugih mestaj pa 2—5. Ne so pa krivi naši dečki, kri-vec je bio z Trnja, ki je mogeo ko-koši nazaj prinesiti.

Stari greh se odkrio. Že lan-sko leto je nekak vkradno biciklin bivšemi dolnjobistričkom župani, Kol-lenko Jožefi. Dugo se ne mogeo najti krivec. Na Cvetno nedelo so ga pa prijali naši žandarje i gonili po Čren-sovcih. Bio je sin dobroga kmeta, ki je odneso biciklin, ga razmetao, i raz-metane dale zdevao na svoj biciklin ali pa z odao. Pajdaš njegov trdi, da nikaj ne dobo od vkradjenoga blaga.

Delo je iskalo na posredoval-nici dela v Soboti od 1. do 10. aprila 209 možkov i 151 žensk.

Na sirotišnico Deteta Marijike v Turnišči je za vüzemske svetke darüvao sirotam Dr. Peterlin Makso, kr. notar v Lendavi 300 Din. — Sirote želejo v svojih molitvaj veselo allelujo dobrotnikovoj družini.

VABILO.

Na VI. redni občni zbor Hranilnice i po-sojilnice r. z. z n. z v Bogojini, ki se vrši dne 28. aprila 1935 ob 12 vüri v uradnici z dnevnim redom:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnjega občnoga zbora.
2. Poročilo načelstva i nadzorstva.
3. Potrjenje računskoga zaključka za l. 1934.
4. Poročilo od izvršene revizije.
5. Slučajnosti.

Če bi ob napovedanem časi ne bi bio sklep-čen, se vrši pol vüre kesnej drugi občni zbor v istom mestu z istim dnevnim redom, ki bo valavno sklepa ne gledoč število članov. Načelstvo.

Novo pohištvo k odaji.

Po niskoj ceni se odata dve svetlivi pohištvi za spalnico i edno čarno pohištvo za obedo-valnico pri Takač Franci, mizari v D. Lendavi

Razkrižje. Na Marijin svetek dne 25. je v našoj šoli bila proslava v čast materam. Vsa šolska deca so bila navzoča. Tak lepe i tak vzgojne prireditve je naš kraj ešče ne meo. Vse prizore, deklamacije in pevske točke so pod vodstvom g. kateheta ig-rala šolska deca. Posebno v srce se-gajoči so bili prizori v drugom dejanji, gde se je vse vršilo na grobi mrtve ma-tere. Vidili smo skuznate oči pri vseh. Od mnogih različnih točk omenimo samo dve. 1. Sedem malih deklic pride na oder. Proti gledalcem napravijo pok-lon, nato pa srednja pravi:

Mamike naše drage!

Drüge: Bog vam plati!

Srednja: Mamike naše blage!

Drüge: Bog vam plati stokrat!

Srednja: Mamike naše ljubeče!

Drüge: Bog vam plati tisočkrat!

Srednja: Mamike naše trpeče!

Drüge: Bog vam plati milijonkrat!

2. Edna druga deklica je pripoveda-vala, ka bi napravila, či bi dobila milijon dinarov. Pravila je: Večkrat sam že premišlaval, kak lepo bi bilo, či bi dobila milijon. Oh, to bi bila srečna! Hitro bi bežala k mami, pa njim djala: Mama, zdaj mamu pa dosta penez do smrti. Mama bi bili strašno veseli. Potem bi kupila tak lepo hižo, kakše nema nišče v okolici. Najlepšo sobo bi dala ateki in mami. Po zimi jih ne bi zeblo, zato ka bi si lejko celi den kürili, poleti pa jim ne bi bilo vroče, zato, ka bi jaz djala na okna lepe svilene zavese. Ostanek mi-lijona bi naložila v hranilnico. Od obresti bi vsi pri hiži lepo živeli. Na vsak način, pa bi se spomnila tudi siromaških otrok in mater, šterih je dnesden toliko na sveti. Vsako leto bi dala par jezer dinarov za misijone. Na sveti je ešče jezero milijonov po-ganov. To so največši siromaki, zato ka ne poznajo naše dobre mamike Marije, niti njenoga sina Jezusa. Oh, kak se mi smilijo!

D. Bistrica. Naša gasilska četa je dobila iz Amerike lepi dar v zne-ski 2310 Din., šteroga sta med rojaki Slov. Krajine nabrala Balažic Anton i Števan. Vsem darovnikom kak i vrli-ma nabiratelima se odbor i vsi ga-silci iz celoga srca zahvaljujejo. Darü-vali so v dolaraj: iz D. Bistrice: Ba-lažic Števan 5, Horvat Števan 5, Rit-lop Števan 1, Gjura Števan 1, Marton Števan 1, Kelenc Števan 1, Balažic Martin 5, Ritlop Ivan 2, Žabot Ignac 5, Vučko Števan 1, Tivadar Ivan 0.25, Kreslin Jožef 0.50, Kovačič Martin 1, Hanc Marko 1, Gjura Marija 1; iz G. Bistrice: Lebar Mihal 1, Herman Jožef 1, Gjura Štefan 1, Žmaj Štefan 1, Vučko Ivan 1, Vučko Števan 1, Ba-lažic Jožef 1, Černjavič Ivan 1, Grüš-kovnjak Mihal 1, Balažic Anton 2; iz Chicago: Stanko Gjura 0.50; iz M. Polane: Hozjan Matjaš 1; iz Od-ranec: Antolin Martin 0.50, Jeneš Šte- van 0.50, Raduha Števan 0.50, Antolin Števan 0.25; iz Črensovec: Salaj Ivan 1, Rajtar Martin 0.50, Ritous Ivan 1; iz V. Polane: Ütroša Jožef 0.50; iz Brezovice: Markoja Ivan 1; iz Sr. Bi- strice: Antolin Ivan 1; iz Žizkov: Haklin Mihal 1, Grüškovnjak Števan 0.25, Kramar Jožef 0.50, Lonec Matjaš 0.50; iz Trnja: Hozjan Ignac 1, Hoz-jan Martin 1, Copot Matjaš 0.50. — Kelenc Jožef, predsednik, Križman Jožef, tajnik.

Vojakom — novincom. Pribli-žavle se čas slovesa. Kak friško se minevala leta, gda smo stopili iz šcole, prijali za kramp i koso. I zdaj? — Zdaj nas pa zove draga domovina, da se izvežbama kak vojaki-korenjaki v njeno obrambo. Tovariši! Žmetno bo slovo od domače vesi, njiv, trav-nikov ino sploh našega lepoga kraja. Pa nikaj zato! Mi idemo, da zados-timo svojoj dužnosti. Dečki, kda bomo letos odhajali v vojaška služba, ne bomo pijani, se ne zdirali okoli, ne-preklinjali, nego z veselim obrazom i lehkim korakom bomo zaspevali pe-sem radosti i mladosti, prle pa idemo vsi k svetoj spovedi! — Regrut.

Naš kandidat vas obišče. Dr. Klar Franc, dober krščanski mož, naš kandidat vas po vseh občinaj obišče. Novine tudi pošlejo ž njim ednoga poročevalca, ki v Novinah objavi pot g. dr. Klara i kak narod sprejme svo-jega človeka, ki njemi, šče dobro.

Na podporo naših listov je poslal Grüškovnjak Štefan z Chicage 15 Din. — Bog plačaj.

Pravila za nabiranje na Dom sv. Frančiška odobrena. Cerkvena ob-last je pod brojom št. 1174/32 — 1. jan. 14. odobrila pravila „Podprnoga društva Dom sv. Frančiška“ v Črenso- cih. Namen podpornoga društva je zasigurati stalne dohodke za gord-žanje domov za siromake. Po pri- liki objavimo pravila.

Kratke novosti.

Ognji. V Dobrovcih, na Drav-skompoli je pogorelo sedem kmetij apr. 2., en den prle pa 3 kmetje v Št. Janži v Roži na Koroškom. — V Pragi na Češkom se je na kolodvori vužgalo 50 vagonov sena i slame. Brezposelni siromaki so se skrivali v te vagone i ž njimi vred zgoreli. Više petdeset zgorelih ljudih že najšla med ostanki požara policija. — V Savani, Amerika, pri prekladanji salpetra iz ladje na vagone je nastao takši ogenj, da je vničo ladjo, skladišče i več vlakov.

Velike konjske dirke so se vršile v Liverpoolu na Angleškom. S konji so mogli jezdec preskakati vi-sike ploté. Gledalcov je bilo tristo-jezero.

Preganjanje slovanščine. V Pulji so izdale italjanske politične ob-lasti odlok vsem občinam, da včasih zbrisejo vse slovanske verske napise iz katoliških cerkev. Te odlok je pri-šeo po ukinitvi vseh slovenskih i hrvat-skih napisov na nagrobnih spomeni-kaj i križaj, kak tudi po vničenji slo-venskih šol i društev pa vporabljanji slovenskoga jezika v cerkvaj. To po-stopanje pa je proti predpisom kon-kordata, šteroga sta sklenola italjanska vlada i Vatikan.

Peški iz Indije v Meko. L. 1932. je odišeo iz Indije peški romat v Meko pobožen mohamedanec, Haurat Sultan-el-Mojaheddin. Njegovo pot natenko-ma nadzorüjejo. Zaoblübo se je, ka postane pri vsakem 5. stopaji i zmoli molitvico. Tak je dozda prehado 500 milj. Če de tak dale hodo, pride do cila v 15 letaj. S sebov nosi samo kuhinjski lonec i molitveno preprogo. — Keliko jih še blodi daleč od pra-voga Boga!

Izšeo je „Časopis za zgodo-vino i narodopisje“ (3—4. 1934.) Med drugim je razprava Ložara: Or-namenti noriško-panonske kamnose-ške industrije, dale Vilka Novaka: Neznani prekmurski tisk; naš Košič ino Slomšek.

Polovična vožnja za eucha-ristični kongres. Dovoljena je polo-vična vožnja za obiskovalce ljubljans-koga eucharističnoga kongresa od 24. junija do 4. julija.

Ostre kaštige. Višje sodišče v Zagrebi je podignolo kaštige za tiste, ki so peneze delali. Tej so proti sodbi ljubljanskoga sodišča prizivali v Za-greb. A stol sedmorice je kazen ešče povekšao. Eden je dobo v Ljubljani 2 leti zopora, v Zagrebi njemi je po-dignjena na 4 leta.

Vojska v Italiji. Nad 800.000 vojakov bo Italija mela pod orožjom od 1. aprila 1935.

Povoden. 20.000 ljudi se je vto-pilo pri poplavi kitajske Žute reke.

Planine zahtevajo sikdar nove žrtve. Pred nekaj dnevami se je v Kamniških planinaj smrtno ponesrečo 24 letni trgovski pomočnik Mulej Mir-ko iz Ljubljane.

PREKOSNICE.

V nekšoj vesi so krtovje po poli jako dosta škode delali. Te so pa vö dali razglasiti, ka če što krtja zgrabi, ga lejko na najhüjši način s sveta spravi. Ne bilo dugo, ka so ed-noga zgrabili i od čemerov resan ži-voga zakopali.

Licitacija

crk. travnikov pri Mostji se bo vršila na lici mesta na vüzemski ponedlek popoldne ob 1 vöri.

Rk. crk. ver. občina
Dolnja Lendava

Obračun siromaške blagajne.

„Sirotam pomoči!“

„Leta 1928 je toča trikrat pobila našo Slov. Krajino. V sobočkom srezu je napravila do 50 milijon dinarov kvara. V lendavskom srezu so trpele samo tri občine bole: Motvarjavci, Kobilje i Čentiba. V sobočkom srezu je nastao glad. Leta 1928. na god Kristuša Krala, zadnje nedelo oktobra si je „Odbor za zidanje sirotišnice Dom sv. Frančiška v Črensovcih“ tudi naložio dužnost, da bo skrbo za gladne i poprek za vse sirote Slov. Krajine z podporami. V te namen so primljeni i obračunani niže navedeni dari od 280 strani naprej. Če bi pri tej daraj kaj više ostalo, pripada „Domi sv. Frančiška.“

„Gladne familije!“

„Od občinske i cerkvene oblasti potrjeni izkazi svedočijo, da je leta 1929. marc. 15. gladnih družin, ki si nemajo kaj v zobe djati, 43, — (to je tristo oseb) — 21 v bedeničkoj fari, 4 v sebeščanskoj i 18 v jürjansk. Marca 23. se je prijavila še jedna družina od Sv. Sebeštjana z 9 kotrigami, tak je gladnih družin 44.“ — Tak se glasi v nabiralnoj knigi „Doma sv. Frančiška“ uvod za

siromaško blagajno.

Leto za letom je odbor obračunao i objavio doblene i poklonjene dare za sirote.

Leta 1929. je doblenih	18295-25 D
Siromakom razdeljeno	11590-— „
Ostalo za l. 1930	6705-25 „
Leta 1930. dobleno z ostankom	8314-81 „
Siromakom razdeljeno	2399-25 „
Ostalo za l. 1931	5915-56 „
Leta 1931. dobleno z ostankom	8488-06 „
Siromakom razdeljeno	2309-— „
Ostalo za l. 1932	6179-06 „
Leta 1932. dobleno z ostankom	9975-— „
Siromakom razdeljeno	3396-50 „
Ostalo za l. 1933	6578-50 „
Leta 1933. dobleno z ostankom	8492-17 „
Siromakom razdeljeno	1462-25 „
Ostalo za l. 1934	7029-92 „
Leta 1934. dobleno z ostankom	11374-56 „
Siromakom razdeljeno	10824-— „
Ostalo za l. 1935	550-56 „

Pripomba. Pripomnimo, da smo v gotovčini samo izjemoma dali kakšo malenkost, siromake smo podpirali z živili, oblekov i drugimi potrebčinami v naravi.

Izkaz za l. 1934. je sledeći. Dobili smo v dinaraj: Tretji red v Črensovcih 50, Kerec Mihael, Francija 70, nabiralnik sv. Antona v Črensovcih 600, Frank Rožman, Cleveland 9-20, zrnje nabrano odano za 186-45, Šeruga Martin, Beltinci, na sirotišnico Deteta Marijke v Turnišči 1, Horvat Vilma, Čakovec 40, Volf Karol, Francija, na sirotišnico Deteta Marijke 10,

v isti namen prevz. g. knezoškof, dr. Ivan Jožef Tomažic, 100, i Slavic Veronika z Francije 20, kr. banska uprava 1000 za siromaško kuhinjo, Trplan Franciška, Francija, na sirotišnico D. Marijke 15, Dr. Klarova gospa, Lendava, v isti namen 100, Sever Janko, profesor, Št. Vid, za siromake 60, nabiralnik sv. Antona v Črensovcih 1000, obresti 85-49, na sirotišnico Dedeta Marijke v Turnišči Kerec Mihael, Francija, 10, Krampač Aga, Francija 15, Rajsar Alojz, sv. Jürj 20, Dr. Peterlin Makso, kral. notar, Lendava 952-50 Din. Z ostankom lanskim skupno dobleno 11374-56 Din. Iz te svote ide sirotišnici Deteta Marijke v Turnišči 1243-50 Din.

Poleg teh darov smo dobili še sledeće dare v naravi: 1) za siromaško kuhinjo v Soboti 3 motike, 2 lopati, 2 vedri, 2 skledi za mujevanje i 2 stojala za umivalnik. To je poklono Gremij trgovcov v Soboti, č. brat Herman Edšidt, Celje, je pa poklono dva velikiva plehnativa tanjera. 2) Za sirotišnico Deteta Marijke v Lendavi pa so poklonjeni sledeći dari: možar, džek, par kapučov, 3 pare nogavic, 5 ovitkov za ročna dela, 5 kupic, 2 metra štofa za obleko, en pes iz vlejanoga materiala, podobe, vaze, sladkarije i posoda za cukar. Te dare sta nabrale č. s. Leandra i Čurič Treza z Trnja, deloma je pa poklonila č. sestra prednica Augustina Pavel iz Golnika.

Dari, ki se naravnost poklanjajo sirotišnici Deteta Marijke v Turnišči

Odbor za Doma sv. Frančiška v Črensovcih.

Horvat Anton	Hanc Štefan	Klekl Jožef
tajnik	odbornik	predsednik
Stanko Ivan	Ferenčak Jožef i Gerič Štefan	Horvat Jožef
blagajnik	preglednika računov	podpredsednik

○ Tak so obhodili naši siromaki.

Gda se je po fakultativnom odkupi silo naš narod, naj odkupi agrarno zemlo, so bile naše Novine ž njihovim zdajšnjim urednikom, takratnim nar. poslancom jedino orožje, ki je stalo proti špekulaciji i sekalo razno čakajoće mastne dobičke na hasek siromakom. Shod za shodom se je drža oi narod presvetljavao, da je laž guč špekulantov: „Če ne kupiš, zgubiš zemlo“. Številko za številkov so Novine posvetile tomi pitanji i narodi šle na roko. Najmenje stomilijon dinarov vrednosti je ostalo po toj borbi v žepi našega naroda, šteri milijoni bi se potrošili Bog ve v kakše na-

ali pa dobrodelnoj kuhnji Doma sv. Frančiška v Soboti, so tu ne objavljeni. Tiste sproti objavljajo v Novinaj častite sestre, ki tevi hiši vodijo. Potrošili smo l. 1934 v dinaraj: sirotam, brezposelnim v gotovini razdeljeno 370, nabiralne knjige 175, za siromaško kuhinjo v Soboti: 1) pohištvo, posoda, vozina, čišćenje lokalov 5047-50, 2) za slamo 100, 3) za prasce 765, 4) za kadi 400, 5) za drva 600, 6) za premog z sirotišnicov Deteta Marijke skupno 359-50, 7) za 4 metre pšenice z sirotišnicov skupno 500, črensovskim sirotam za meso 875, za melo 250, peki za pečenje 99, za obleko deci v sirotišnici Deteta Marijke 633, za kravo v sirotišnico 650 Din.

Skupni stroški znašajo	10824-— D.
Na siromaško kuhinjo v Soboti dano	7467-25 „
Na sirotišnico Det. Marijke v Turnišči	1587-75 „
drugim sirotam	1769-— „
Ostalo za l. 1935	550-56 „

Te obračun nam dvoje kaže. Prvo, da z maloga zrna zraste veliko drvo, če dober Bog da svoj blagoslov. Drugo pa, ka med tem pokvarjenim svetom je dosta dobrih duš, štere majo odprto srce do siromakov. Kuhinjo v Soboti smo opremili z najpotrebnejšim pohištvo, lepo dela i na stotine siromakov hranjenja. Vupamo se, ka nas dober Bog i nadale bo blagoslavlao, smilena srca pa podpirala s svojimi dari. Vsem darovnikom pri srčni Bog plati!

sod je pa ednok odbio njihove pritožbe. Zakaj? Oni so prej kupili od Szaparyja, ki nema nikaj, ne pa od banke, trdi ta. Grof njim ne more nikaj povrniti, ar nema, zgubijo zato peneze pa ešće pravdene stroške naj plačajo. Tak se bo glaso končni sod, če ne posvedočijo, da so od banke kupili. Zakon je zakon. Zemlo so kupili i ne so je dobili, penez so plaćali i ne so ga nazaj dobili pa ešće pravdene stroške naj plačajo! Ne kriči to v nebo!? Pa ti ljudje vsi svedočijo, 1) ka je direktor banke bio pri pogajanji navzoći, 2) ka je samo tista cena obvalala, štero je on doloćo i 3) ka je on pobirao peneze. Te pa trbe ostro prijeti toga direktora z bankov vred, če banka ne mela pravice odavati pa li odavala! Banka najmre trdi, da ona ne odavala, nego Szapari. Apr. 8. bi mogla biti ešće edna razprava! Če ne odložena, nas jako zanima, kak se je konćala za te siromake. Edno je pa jasno kak beli den z te žalostne zgodbe, najmre to, ka duhovnik dobro šteo ljudem z svojem kršćanskim Novinami i šće tñdi dnesden, samo ljudje ne so ga bogali vsi. Sodnije ne krvimo.

Dopisi mladine.

Prebujena narava.

Narava se je prebudila iz zimskoga spanja, pole je začelo vstajati i zeleneti, kak otrñeni človek vstane spoćit iz noćnoga spanja, da potem lahko prenaša težo del, vroćino, žejo ali mraz. Tak je tñdi vstala narava iz spanja zime, spoćita, osvežujoća, da prenese celoletno rast. Vse je oživelo. Zimske setve se giblejo i šumijo, kda ideš prek njih; pomladni vetrić se giblejo, da kimplre zrastejo i prisejo sad, šteroga tak želno čaka kmet sejać. Pa tñdi mala travica na travnikih se gible kak da bi vteguvala rokice i gućala: tñdi jaz sem vstala i bom zrastle v veliko travo, če bom mela zastola vlage. Lesi se oživljajo s popevkov, štera doni iz grl lubeznivih ptić pesmaric. Neštere pa tñ pa tam zmoti krik vrane ali detla, ki mogoće gnezditu kje v blizini. Ogradi začno vstajati, sadno drevje poganja popke, iz šterih se razvije počasi cvet, kje do lubeznive vćelice iskale sladek med. Za grmom v skritom kraju se je

B.:

Rozika.

VI.

Danes je zelo žalosten dan.

Zgodilo se je nekaj, česar ne bi mogel nihće pričakovati, Roziki se zdi to nerazumljivo. Kako se more kaj takega zgoditi?

To je strašno. Pravijo, da bodo mamico odnesli in v grob pokopali.

Ves dan že gorijo sveće okrog mamice, spredaj je pa polno rož. To izgleda lepo, toda spominjajo, da mamica niso već živi. Roziki je čudno tesno pri srcu, kadar o tem premišlja.

Ljudje prihajajo, govoriyo samo napol glasno, pokleknejo pri mamici in molijo; molijo za mamicino dušo, mama ji je rekla, naj tñdi ona moli za mamico, ker je mamicina duša šla na drugi svet pred Boga. Oh, gotovo se sedaj angelci igrajo z mamico; najrajši bi bila angelćek.

Mama većkrat joka, oči ima že vse rdeće, ker si jih tako pogosto briše. Tedaj joka tñdi Rozika, kaj ne bi, ko je pa tako hudo! Ata mnogo hodi semintja, oblekel si je nedeljsko obleko in nić ne dela dosti zunaj, čeravno ni nedelja. Većkrat kam odide in ko se vrne, se razgovarja z mamo in z drugimi. Ves je resen in otožen, nić se ne nasmehne, pa tñdi hud ni, Roziko vćasih mimogrede poboža po laseh, samo nekam daleć vedno gleda. Oči ima široko odprte in truden je videti.

Rozika zdaj misli samo na mamico, če je v hiši ali če gre ven, nić

je ne zanima vse ji je pusto in dolgočasno in nikjer ne najde pravega miru. Vćasih se ji zdi, da čuje mamićin glas, kakor da mamica sedijo v hiši na svoji postelji ali na stolćku pri oknu in bi radi, da bi se prišla z njimi razgovarjat. Roziki se že skoro razveseli v duši in hiti gledat v hišo. Toda zmeraj je še tako koć prej. Sveće gorijo, plameni trepetajo in migotajo, a mamićin bled obraz se ne premakne, noben izraz smehlja se ne prikraće nanj. Oči so zaprte, koža na licih zgubanjćeno skrćena, vse izgleda tako mirno, da je človeka skoro strah. Rozika vselej zleze na klop pri peći in gleda mamico, če bi se morda oči odprle, ali obraz nasmehnil. Pa vse nić ne pomaga.

To je hudo za Roziko.

Oblekli so jo v njeno boljšo obleko. Pa to je nić ne veseli. In vedno već ljudi prihaja, molijo na glas, nekdo naprej, drugi odgovarjajo. Venomer hodijo ljudje ven in noter, posebno moški.

Kaj bo zdaj, nekdo je zgrabil Roziko in jo nese ven, vsi gredo ven. Rozika ne ve, kaj se bo zdaj zgodilo, toda nekaj se mora zgoditi. Čuje glas: „Poglej zdaj mamico zadnjikrat!“

Teško se je tako posloviti od mamice. Mamico zapirajo v trugo, kako zabijajo; mama je tu zraven, kako joka, zdi se, da tñdi drugi jokajo. Rozika ne more, da ne bi jokala.

Nenadoma je vse tiho. Pojejo in spet molijo. Potem gredo. Roziko

nese neka ženska, nekam znana se ji zdi, pa zdaj ne premišlja, kdo je. Pred njo gre mama vsa nekako sključena in potrta, pred mamo nesejo v trugi mamico. Kako čudno je vse to. Kam bodo šli, kdaj bo konec te poti? Zadać molijo, tako mrmrajoće se čuje glas molitve na vse strani.

Naokrog so sami križi in grobovi. Zdi se, da se hoćejo tu ustaviti. Ženska, ki je nosila Roziko, jo položi na tla in se globoko oddahne, nato si popravi robec na glavi in z robćkom si briše oči.

Ljudje se zberejo vsi tam v blizini. Rozika spet začuti, da jo je nekdo dvignil.

„Glej, Rozika, tam bodo spali mamica!“

Truga počasi pada v zemljo, le votli udarci se še čujejo iz skopaneća groba. Tedaj se mama obrne, pograbl Roziko jo poljubi in krćevito tisne k sebi in glasno zajoka. Roziki je tako, da bi najrajši utonila k mamici v grob.

*

Tako mračno je že, mora biti že zelo kesno; mama je bila tu pri Roziki in sta molili večerno molitev in za mamico. Bog ve, kako je to, ali bo mogla Rozika nocoć zaspati — hvala Bogu, da ima še mamo, ki jo zdaj čuva — mamice ni već. Kako bo neki jutri?

Saj bo prijatno zaspati. Zdi se, da so tñdi mamica prišli. Mogoće bo jutri spet lep sonćen dan, morda bo- so vstali obe, Rozika in mamica ka-

kor navadno. Ali ne bo to lepo?

Zato bo najboljše po tem bridkem dnevu zaspati. (Konec)

Bistrićki Ferko:

„Slabo zamejćejo...“

Že da sam mali bio, sam vsakšćega človeka rad v obraz gledao. Kda je što k nam prišćeo, sam se pred njega postavio pa tak ga gledao. Mati so mi skrma kimali, ka naj ne gledam zvñnskoga človeka. Či so le mogli, so me počili po čubaj rekši:

„Nimak, ka tak zijaš, idi vñ!“

To so tak dugo delali, dokeć sam nej vekši poustao. Zdać, da sam vekši pa starejši nimak, pa rad skrma poslušam, či što ge kaj gući eli se krejga. Nad tem mam strašno veselje. Znam, ka je to falinga. Pa tolaži me tou, ka moja žene vekšo falingo ma, najmre ona šće raj posluša, pa potli šće tou okoli po vesi raznaša.

Pa sva nej samo müva z ženov takšiva. Kupinar Markoja je cejla baba. On je šće slabši kak jaz. Nevej si drugo gućati, kak kakše valistre. Nej zaman, ka drugo ne dela, ka küre po klujji vzdeve.

Od Kisilakove Age pa nanć ne gućim. Njoj nega para. Aga pri soušidaj žive. Demou hodi samo jeist. Mouž pa deca pa delajo doma. Grun je dao, takšiva sva pa le müva z ženov nej.

Ato, kda so se pri Cukovićki zbili, so žandarje Balazicovoga gonili po vesi. Aga pa je naprej letejla k

razcveta ponizna vijolica, štera razširja svoj dišec, daleč naokoli i kak bi nas s tem včila, da se ne razcveta kje na vidnom mestu, nego na skritom kraju, tak tudi mi popotniki, ki jo vidimo, naj razcveteno na skritom kraju, ne pa, da bi se šopirili kje na vidnom mestu. V zelenoj pasiki se oglašajo prvič spevec vseh spevcev rjavikasti slavček, šteromi kipi tužna i milodoneča pesem iz grla v prirodo; lastovice prinašalke sreče se tudi vračajo z dalnjega juga na stara mesta. I tam po poljsko poji stopa starček z težov let na hrbti pa premišljava od premišlohih let pa če njemu Večni odločilo še dugši čas živeti, ali mogoče to sprotolje zadnjikrat gleda to božo prirodo. Zato ide zdaj v, da vidi svojo zemljo, štero je tak skrbno obdelaval — i se poslovi od nje. Tudi ide starica, ki si drugoga ne žele, kak da bi odišla po plačilo k Stvoriteli i s tem napravila mesto mlajšim. Tam na konci njive se je stavu kmet z plügom. Čelo si obriše z dlanjov, v srce njeni pa kipi vroča prošnja, da bi bilo blagoslovljeno njegovo delo i misli njemu ido, skoz celo leto, da bi bilo boljše kak premineče. Na sred njive pa dela mladenec vednaki kak sveča, upre se na motiko i premišljava tudi on od boljših časov, ar žele poleg obleke tudi dobro čtenje. Njegove misli zmoti, dugovihati zajec ali plašna jerebica, šterima je prišla tudi vesela pomlad. Srečamo tudi deklo cvetočih lic, kak makov cvet z nasmeškom v vüstaj; oči ma bistre. Tudi ona se raduje te bože prirode i misli na svoja deklška, leta ki so zdaj tudi v pomladi i žele, da bi ostala ta mlada leta do smrti. Vse ide na pole, tudi deca, da se navžijejo pomladnoga zraka, samo matere, skrbne gospodinje ostajajo doma i pripravljajo lačnoj družini jesti, kda pride z dela. Da, vse je veselo, vse se raduje pomladi; ta pa hitro odide, hitrej kak je prišla, samo edna spomlad ostane vsikdar. Najlepša pomlad lejko kraljuje v našoj duši vsa leta našega življenja do hladnoga groba, če se ogiblemo smrtnoga greha.

Pisma naših iz tujine.

Iz Kanade: Vesele Vüzemske svetke želem svojimi oči i tatici v Beltincaj, svojim sestricam i vsaj rodbini i veleč. g. duhovnikom Klekni i g. Jeriči ino vsem znancom Ferdinand M. Šprager, Slovenec, Kanada.

Tu mamu šče nad eden meter snega i 30—40° C pod ničlo mraza. Vode so šče vse zmrznjene, tak da se šče jaz zmirom lahko vozim z traktorom po ledu.

Dela je jako malo. Kempa za 5 dol. na mesec i hrana vse puna z

ljudmi od 15 pa do 50 let starosti.

Ta brezposelnost je že pokvarila jezere in jezere, tak da že nišče več nikaj ne vörje, ali čuje se vendar, da se bouši časi že blüzi. Dekle majo največ po 5 ali 10 dolarov na mesec za hižna dela, a prle so mele po 20—30 dolarov. Vu velikij varašej je vse puno lüdi po vulicaj brezposelnij, štere država rani i to ednok na den.

Dosta lüdi bi jako rado šlo nazaj v domovina, pa nejmajo 250 dolarov za vožnjo, i zavolo toga morajo biti tü, a žena i deca pa doma. Posebno dosta oženjenij tü je iz Ukrajine i Rusije. Zavolo toga tudi komunizem jako friško narašča. Lüdje so brez dela, izstradani, pa zavolo toga ne pomisljijo, ka v štero stranko se vpišejo, samo, da se jim oblübijou bouši časi, se ne brigajo če so stopili v komunistično stranko ali pa kakšo drugo stranko. Pa tudi komunisti nemrejo pomagati milijonom brezposelnij v slüčaji, da bi prišli na vlado v prihodnij tukajšnjij volitvaj, to se vidi iz toga, da so tudi gnjesden v Rusiji lačni i nezadovolni, čeravno majo komunisti celo Rusijo v rokaj. Lüdstvo si samo brezi bože pomoči nemre pomagati. I lüdje, šteri verjejo v Boga, šteri poslušajo svojo dušno vest, ki jih opominja pred slabimi dejanji, takšim se lahko zavüpa i lakši lüdje so potrebni, da bi vodili države, varaše, občine itd. Lüdje brez dušne vesti, lüdje brezi božega straha, so slabejši od živali, to so komunisti ali bolševiki, to so različni politični agitatorje, šteri agitirajo za tisto stranko, štera jim prinese več dobička, a ne mislijo pri tom, ka bo z siromaškim kmetom. Zavolotoga opominam vse čitatele, naj bodo previdni, s kem majo za opraviti i to brezi razlike v političnom ali pa gospodarskom pogledi. Jaz sam se že z vnoigimi srečao, a šče nišče ne je meo sreče me zgrabit i svojo past. Jaz ne vörjem v nikoga drugoga kak v Boga i Njegove namestnike i lejko odkrito pravim, da sam zadovolen i srečen v vsakšem svojem deli v tujini med samimi tühinci. Da sem med tühinci, se vidi iz toga, da v šestij letaj bivanja v Kanadi nej sam čuo slovenske pesmi spevati i nej sam šče srečao slovenske deklne. Bog čuvaj našo milo domovino Jugoslavijo!

F. Šprager

Steelton. Vmrla je 21 let stara deklina Ropoš Marija. Dobila je beteg na srce, gda je s silov šla po doktora za oči, ki so teško zbetežali. Oča so mrlji, zdaj je šla za njimi. Bodi njima dober Jezuš smileni. (Am. Slov. Glas).

Pozdrav pošila vredništvu Novin i celoj Slovenskoj krajini: Kühar Štefan, Vuattebled, Francija.

sakoj hiži, odprla dveri i zbrečala v preklit:

„Jančija ženejo“. Te je pa odbežala pa k drugoj hiži. Janči je pa nikaj nej kriv bio. Nanč noža je tisti večer nej meo pri sebi. Samo sto je prevrgeo s kupicami pa s kantami vred. Tisto je pa itak plačao, nekaj de šče pa balio. Tak ga je Aga po nepotrebnom djala na špote. Cejla ves ga je gledala. Na plot pa na vrata so se naslanjali. Ov siromak je pa šou po cesti, kak, da bi jemi pura krüj vzela.

Ja, takši so nešterni lüdje. Pa bi šče lejko več povedao. Pa nun. Ve do vsi mislili, ka sam šče stari grešnik, ka sam se nej poboušao. Pa se san. Od tistoga večera mi je odišlo vse veselje za poslušanje. Zdaj či me ravno žena kama stera poslušat, idem raj v senjek pa si dol ležem, pa poslušam kak krave preživlejo. Ženi pa ne vüпам krey povedati, zato ka bi se te müva včasí skregjala. Moja žena je jako velikij čemerov. Nemira pa jaz neščem pri hiži. Kda se že navolim ležati, idem v. Ženi pa pravim, ka sam nej dobro čuo, eli si pa kaj zmislím, ka njoj želo spunim.

Tisti večer, kda mi je pravila, ka so Pajžlarovi prišli iz Lendave od souda, sam včasí leto k njim pod okno. Tožili so se z Magdičovi zavolo druge otave, ka jo je Pajžlarov dičak spaseo. Oboji so meli fiskališe.

Soud so pa doubili samo Pajžlarovi.

Potli sam vse tou zvedo, kak je bilou. Pajžlarov dičak je šče bio premali, ka bi loučo domačo pašo od lücke in našo pisano od vaše lise. V gingavij letaj je šče bio, zato je Pajžlarov fiškališ tak napravu, ka so Magdičovi zgübili.

Čuo sam, kak mi je srce bilo, kda sam šou proti Pajžlarovomi okni. Nevem kak je že zdaj tou, ka sigdi v kühnji jejo. Vsakši vert, kda povle, si da po tri, štiri hiže napraviti, jejo pa vseedno v kühnji. Tak sam tudi jaz mogeo iti okoli po dvori k kühnjiskomi okni. Od livov mi je včasí vdaro sopot v nos. Pajžlarovi majo dosta svinj. Sigdar šče edno ali dve brejivi čoki. Gudeke pa že včasí ceatje odavlejo, ka nejmajo zadosta livov.

V kühnji so jako svejtili. Pomali prijedem kcoj, pa poslušam vse naokoli. Vse je bilou tüo, samo krmelnika sta v lejvi hrglila.

Primem se za križ pa pomali zdigavljen glavou k okni. Pa ka bi me ne što zapazo. Stara Pajžlarica je šče mejla cekar v rouki kak je dol s koleslina prišla in pripovidavala, brečala i se smijala. Stari Pajžlar pa se je za dverami samo na smej držao. Mali pijpek v čubaj jemi je trepetao.

„— — — ka bi! Naš fiškališ je tak lepo gučao, ka bi se skoro joukala. Kristuš, ve pa za tisto krpico

Zdravstvo.

Kak naj betežniki dvorimo.

Što betežnikom dvori, naj pomisli, da je on nej zdravnik in da more zvršiti samo to, ka je zdravnik predpisao. Kak dvorjeniki bojmo prijazni i veseli, lübeznivi i dobri, pri tom pa resni i zmožni pa v pravom časi tudi koražni pri takšem deli, nigdar pa ne grobjajski.

Betežnikov nesmimo preveč zagučavati, samo telko ž njimi gučati, kelko je potrebno. Ne gučimo od boleznih i operacijah (gorrezanji), i ešče menje od smrtnih slüčajov; ne pripovedavlimo od takšij reči, štere nas razburkajo posebno pa ne večer.

Što betežnim dvori, nesmi preveč dišati ali smrditi; nej po cigaretlinaj, nej po kühnjiskom supoti, ne po votlij zobaj, pa tak tudi nej po kakšoj dišečoj žajfi ali parfumi. Betežniki so proti vsem takšim dišavam jako občütlivi.

Što betežnomi dvori, naj ne odgovarja na pitanja, štera stavi zdravnik betežniki.

Ka se pa tiče čistoče, gledajmo za njo, kak najbole moremo, lasje naj bodo počesani, roke vsigdar čiste od najmenjše nesnage. Gvant moremo vsigdar spremeniti, gda je potrebno, nej samo v dnevaj, šteri so že naprej za to določeni.

Betežnika nigdar ne pitamo, štero rano rad jej ali šče jesti. Tudi nesmimo gučati od jestvin, če je betežnik s kem drugim ravno zaposlen.

Či nas betežnik kaj pita, se nesmimo prek njega nagnoti, liki moremo stati bole zraven, lejko bi bila naša sapa betežniki ne povoli.

Ne sedimo si na betežnikovo posteo, pa tudi stouca si ne denimo preblizi njegove postele, liki telko vkrej, da ga še lejko opazüjemo in si ž njim tudi zgučavamo. Gučimo z betežnikom tak, ka se dobro razmimo; ne preveč glasno, ne pretiho, tak, kak de njemi prav, ne da bi ga z pogučavanjom zmučili ali ga napravili nezadovolnoga. Pri razgovarjanji z betežnikom ne bojmo naslonjeni na posteo pa tudi drugim to ne dovolimo, ka betežnik občüti vsakši najmenši migljaj postele, ka njemi je gotovo nej na zdravje in tudi nej povoli.

Ne povzračajmo nikšega vetra s

tem, da se giblemo; posteo tak mirno ščistimo ka se ja nikaj ne pretrosi.

Odpirajmo dveri i omar tiho i počasi, predvsem dveri sobe vsigdar s kvakov, treskanje z dverami je nerazumliva sirovost proti betežniki, štero si tudi na nikši način nesmimo dovoliti niti od drugih. Hodimo raho, punčoli nam tudi naj ne škripolejo.

Pazimo na to, da obiskovalci ne ostanejo predugo pri betežniki, ar ga obrtüdijo. Naj nam bo zapoved, da obiskovalcom teško betežnoga nanč ne ponüdimo stolca, zato, ka je ne ostanejo predugo pri njem in jemi s svojim obiskom ne škodüje. Či pridejo sorodniki ali prijatelje k betežniki na obisk, se moremo odstraniti; ravnotak se odstranimo tudi te, či je zdravnik že odpravo svoj zdravniški poseo i je ostao pri betežniki samo ešče kak prijateo.

Što betežnim dvori, naj ne pozabi, da jim more meriti temperaturo (vročino) v predpisanih vörjaj, brezpogojno pa zajtra gda se betežnik zbüdi i po poudnévi med štitov i petov vörrov. Termometer naj bo 10 minot pod pazji; prosta roka naj roko, pod šterov se meri, pritisne nalahko na prsi, ka pa pri teško betežnij naj opravi dvorjenik ali dvorjenica sama.

Ne dramimo betežnika v spanji z nepotrebnim vstopanjem v njegovo sobo, liki njemi nastavimo zvonec na posteo, tak ka lejko z rokov do njega ségne i pozové osebo, štera njemi dvori.

Prahe, štere njemi je zdravnik zapisao, nigdar ne mešajmo sami, liki vsigdar poleg betežnika; ravnotak štejmo tudi kaplice, štere vlijemo v žlico, vsikdar pred betežnikom. Z takšim ravnajom odpravimo vsakše nezavüpanje i bojazen nervoznoga betežnika.

Z edno rečjov: bodimo do zadnjega vestni! Ogiblmo se pa vsega, ka bi moglo betežniki škoditi i njemi podukšati beteg, šteri je vsakšemi jako bridek! Napravimo pa le vse, s kem njemi moremo njegovo trpljenje olejšati! Bodimo dobri, premišleni, vörni, resni i brigajmo se betežnika. (Zdravje, št. 2.)

Pošta.

Sukič Janoš. Boreča. Letos pošlite 60 Din. menje naročnine, ar ste pred lani teliko več plačali, kak smo vam javili, lansko ste pa tudi plačali. - Vinčec J. Canada. Peneze po ženi sprejeli, Bog plačaj!

Banque S. Baruch et Cie, 11, Rue Auber 11, PARIS — 9e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrší vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24—22

trave kre pouti kraja, pa se po soudaj vlačimo. Tij stari dobro, ka sta vej odstoupila. Magdič je nej šteo, zdaj de pa plačüvao. Eh, jaj jemi, što tem v rouke prijde.“

Domača Mica se je z veseljom na obrazi obrnola k ogrijšči. Segnola je za bórklami. Štela je za stariša večerjo potegnoti iz peči. Nagnola se je k okni in te sva se srečala s pogledi. Jezuš, kda se na tisto zmislím. Po cejlom tejl me je zazeblo, kak da bi me što z mrzlov vodouv polejao. Skoro ne vem, kak se je potli zgödilo. Tou sam čuo, ka je mica bórkle püstila i ne ves glas scvilila. Stari Pajžlar pa je leto v.

Jaz sam se pa püsto dol z okna i skočo. V tistom hipi sam pozabo, ka so meli Pajžlarovi pod oknom velko kopanja. V njoj so vsem svinjam — zvün krmelnikov — notri jesti davali. Tak se je zgodilo, ka sam se opotekno in spadno v njo, kak sam dugi pa šörek. Ve bi se rejšo prle, kak bi stari Pajžlar prišeo. Pa kopanje je bila preveč škliska, zato ka je nej dugo bilou, kak je Mica svinjam jesti davala. Tak sam se eden čas lüčao po njoj, dokeč je nej prileto stari Pajžlar.

Jaj, jaj! Nekam bi se najraj skrio, da se na to zmislím.

Zgrabo me je za partice. Bio me je s pesnicov i brsao z velikim črevlom, kama je priletelo. Jaz sam

nanč nej kucno, on je pa brečao:

„Posvejt posvejt nesite!“

Cejla držina je pribežjala v i brečala „tovaj“. Vsi so me začnolou loviti.

Te me Mica spozna, pa zbreči: „Jezuš — ti si to!“

Jaz sam pa nikaj nej odgovoro, samo sam gledao v i kopanje kak zarežani praščič.

Te me je tudi stari Pajžlar spoznao, pa me püsto. Nišče mi je nikaj nej pravo, jaz sam se pa kolebo v i kopanje.

Sram nas je bilou vse vküp, najbole pa mene.

„Mi smo mislili ka je tovaj“, je v nevouli pravo Pajžlar.

„E nej“ sam jemi odgovoro in pomali odišeo. Pajžlarovi so tudi vsi odišli v hižo.

Da sam domou prišeo, je žena včasí v i skouta skočila.

„No kak je? So doubili?“

Nikaj sam nej odgovoro i sam ostao pri dveraj.

„Ka pa je? Jezuš ve se ti je pa nej kaj zgodilo?“ Te sam njoj povedao, ka se je zgodilo.

Vüžgala je lampico pa začnola moj gvant badlati pa gledati. Vido sam, ka se je bojala.

„E ve slabo zamejčejo Pajžlarovi svinjam!“ je batrivno pravila, ka se jaz ne bi kregjao.